

POLGÁR VÁROS

GAZDASÁGI PROGRAM 2021-2025

Polgár, 2021.

Jóváhagyva a 119/2021. (IX. 16.) KT határozattal

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés
2. Gazdasági Program jogszabályi háttere
3. Helyzetértékelés
  - 3.1. A település bemutatása
    - 3.1.1. A város demográfiai helyzete
    - 3.1.2. Regisztrált munkanélküliek
    - 3.1.3. Közfoglalkoztatás
    - 3.1.4. Adópolitika
    - 3.1.5. Közszolgáltatás
    - 3.1.6. Egészségügyi alap- és szakellátás
    - 3.1.7. Szociális ellátás és szolgáltatások
    - 3.1.8. Köznevelés
  - 3.2. Az önkormányzat intézményrendszere
    - 3.2.1. Polgári Polgármesteri Hivatal
    - 3.2.2. Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár
    - 3.2.3. Napsugár Óvoda és Bölcsőde
    - 3.2.4. Polgári Szociális Központ
    - 3.2.5. Városgondnokság
  - 3.3. Társadalmi kapcsolatok
    - 3.3.1. Civil szervezetek
    - 3.3.2. Sport szervezetek
    - 3.3.3. Egyházak
    - 3.3.4. Testvérvárosi kapcsolatok
4. Általános célkitűzések
  - 4.1. A célkitűzések megvalósításának általános eszközrendszere
5. A Gazdasági Program küldetése
6. Az Önkormányzat költségvetése
  - 6.1. Költségvetés elemzés
    - 6.1.1. Bevételek
    - 6.1.2. Kiadások
  - 6.2. Vagyongazdálkodás
7. Fejlesztendő területek
  - 7.1. Szociális ellátások
  - 7.2. Lakossági kezdeményezések:
  - 7.3. Rendeletek megújítása illetve rendeletalkotás
    - 7.3.1. Tengelyterhelés korlátozás
    - 7.3.2. Településkép védelme
    - 7.3.3. Hulladékgazdálkodás
  - 7.4. Közlekedés és úthálózat
    - 7.4.1. Helyi közúti közlekedés
  - 7.5. Közösségi közlekedés
    - 7.5.1. Közúti közlekedés
    - 7.5.2. Kötőpályás közlekedés

- 7.5.3. Kerékpáros és gyalogos forgalom
- 7.5.4. Parkolás
- 7.6. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés
- 7.7. Sport, turisztika
  - 7.7.1. Polgár Városi Sportegyesület
- 7.8. Turizmus
  - 7.8.1. Kemping
  - 7.8.2. Fonyódligeti Üdülő
  - 7.8.3. Egyéb szálláshelyek Polgáron
- 8. Konkrét rövid és középtávon tervezett beavatkozási területek és beruházások, projektervek
  - 8.1. Az elmúlt két évben megvalósult beruházások, lezárt pályázatok
  - 8.2. Jelenleg bonyolítás alatt lévő önkormányzati fejlesztések
  - 8.3. Az önkormányzat középtávú fejlesztési tervei, projektjavaslatok
    - 8.3.1. Közlekedésfejlesztés út és kerékpárút
    - 8.3.2. Környezetvédelmi infrastrukturális fejlesztés
    - 8.3.3. Oktatási és szociális alapszolgáltatás infrastruktúra fejlesztése
    - 8.3.4. Sport, kultúra és turizmusfejlesztés
- 9. Vezetői összefoglaló

1. Bevezetés

Polgár város Képviselő-testülete a 65/2015. (VI.25.) határozatával elfogadta a 2015-2020 évekre szóló Gazdasági Programját, melynek alapvetése, hogy egy előre meghatározott prioritás és célrendszer szerint működjön az önkormányzat, valamint a körülmények és lehetőségek figyelembevételével fejlődjön tovább a város.

A programban meghatározottakat vettük figyelembe minden gazdasági jellegű, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítésére, hiszen az önkormányzatoknál mérhető hitelességű program csak egy van, ez pedig a képviselő-testület által elfogadott költségvetés.

Az elmúlt 5 éves gazdasági ciklus összefoglaló értékelését a képviselő-testület a 84/2019. (IX. 12.) határozattal hagyta jóvá. A gyakorlati eredményekből látható és a beszámolók tényszerű adataiból lemérhető, hogy Polgár város alapvetően teljesítette a programjaiban, illetve az Integrált Városfejlesztési Stratégiában vállalt célkitűzéseit.

A város az elmúlt évtizedekben a célkitűzésnek megfelelően, új üzemekkel, vállalkozásokkal látványosan gyarapodott, új munkahelyek jöttek létre, azonban a kiváló adottságok ellenére az új üzemeknek nehéz megbirkózni a szakképzett munkaerő hiánya okozta kihívásokkal. Polgár jól használja ki a város elhelyezkedéséből származó logisztikai előnyöket.

A térség gazdasági fejletlenségének oka nemcsak az, hogy a térség Hajdú-Bihar megye periferiáján helyezkedik el, hanem az is, hogy az egyes településeket az országos átlaghoz képest nagyobb földrajzi távolságok választják el. Sajátos kezelést igényelnek a nagy területen, elszórt helyzetű települések, hiszen ez a sajátos település szerkezet, a centrum-periféria helyzet nehezíti a térségi együttműködést.

2. A Gazdasági Program jogszabályi háttere

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 116. §-a rendelkezik a gazdasági programról, melynek (1) bekezdése szerint a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

A Gazdasági Program tekintetében az Mötv. 116. § (2)-(5) bekezdései adnak további iránymutatást.

- A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.
- A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.
- A gazdasági program, fejlesztési terv -a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban -tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.
- A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

Az Mötv-t megelőző, önkormányzatokra vonatkozó hatályos jogszabály a gazdasági program tekintetében a súlypontot a fejlesztési elképzelésekre helyezte, fenti meghatározásból kiderült, hogy a jelenleg hatályos jogszabály viszont az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzelésekre fekteti a hangsúlyt.

A gazdasági programban az önkormányzati területfejlesztési elképzeléseket megyei szinten kell összehangolni. A fejlesztés a gazdaság kiemelt területe és annak maximális szem előtt tartásával kell programot alkotni.

A gazdasági program tartalmával kapcsolatos törvényi változtatások egyrészt leképezik az utóbbi években végbement közigazgatási és társadalmi folyamatokat. Másrészt pedig a normaszövegből egyértelmű, hogy a fejlesztés az önkormányzatokkal szembeni meghatározó elvárás.

A gazdasági program összeállításánál figyelembe kell venni azokat a hazai és nemzetközi folyamatokat, melyek közvetlenül vagy áttéteken keresztül befolyásolhatják a város lehetőségeit a fejlesztési irányokat.

A gazdasági program végrehajtásának időszakában fontos figyelemmel lenni az állami működés egészére, tekintettel a koronavírus járvány miatti súlyos gazdasági következményekre.

A külső körülmények vizsgálata segíthet abban is, hogy a város felkészülhessen a rá váró gazdasági-társadalmi és környezeti kihívásokra és időben meg tudja fogalmazni - az adottságainak, felkészültségének, kulturális beállítottságának és hagyományainak leginkább megfelelő - saját válaszait a további kiegyensúlyozott fejlődése érdekében.

3. Helyzetértékelés

A Gazdasági Program az önkormányzat 2015-2020 évekre kitűzött alapvető célját teljesítette, amely előirányozta, hogy belátható időtávban a helyi közösség partnerségén, kooperációján és összefogásán alapulva, olyan lehetőségeket tárjon fel, amelyek megvalósításával Polgár városa élhetőbbé válik. A települések versenyében és a térségi rivalizálásban Polgár megállja a helyét és célponttá vált mind a befektetők, mind pedig az idelátogatók számára. A város, a kötelezően ellátandó feladatok teljesítését, a fejlesztések finanszírozhatóságát, a pénzügyi stabilitást és a költségvetési egyensúly biztosítását biztonságos működéssel valósította meg.

Polgár város Gazdasági Programját a fenntarthatóság, a működőképesség, a következetesség, a hatékonyság és a rugalmasság alapelvei mentén tervezte megvalósítani, és ennek során biztosította az átláthatóságot és a nyilvánosságot.

3.1. A település bemutatása

Polgár három megye (Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg) határán, Hajdú-Bihar megye észak-nyugati peremén található. Polgár város helyzete különleges, mert egyrésztől Polgár települést a három megye kapujaként szokásos emlegetni, hiszen közlekedési csomópont tekintetében egyformán távol van a három megyeszékhelyhez Miskolc, Debrecen, Nyíregyháza. Másrésztől a megyeszékhelyhez Debrecenhez képest perifériális térség. Polgár társadalmi, gazdasági fejlődése a dinamikus településvezetés mellett elsősorban az M3 autópálya közelsége és a város megközelítését lehetővé tevő csomópontnak köszönheti. Az M3-as autópálya polgári csomópontjánál helyezkedik el az M3 Outlet Center, mint kereskedelmi központ, valamint a Polgári Ipari Park is, jelentős betelepülőkkel.

Polgár település Hajdúnánás Járási Kormányhivatalhoz tartozik. Polgáron működik a Járási Kormányhivatal kirendeltsége, a kormányablak és gyámhivatal, valamint a foglalkoztatási osztály. A járási szerepkör Hajdúnánás városba történő helyezése ellenére Polgár továbbra is sajátos mikrotérségi vonzaskörzettel rendelkező kisváros.

A 17/1970. számú, a Népköztársaság Elnöki Tanácsa által kiadott rendelet megszüntette Hajdú-Bihar megye polgári járását. Ezzel egyidejűleg valamennyi községét - így Polgár nagyközséget is - a debreceni járáshoz csatolta. A járások megszüntetése után Polgár - Újtikos - Tiszagyulaháza községek közös tanácsú nagyközséggé szerveződtek. Ez a közigazgatási forma jónak és időtállóknak bizonyult, egészen 1991-ig. 1991. január 1-jei hatállyal Újtikos és Tiszagyulaháza önállósult és ettől az időponttól mindkét volt társközség önálló önkormányzattal rendelkezik. 1992-ben pedig Folyás is önálló község lett.

A polgári nép kollektív tudatában mindig erősen élt a mezővárosi, a hajdúvárosi, valamint a járásszékhelyi múlt, az autonómiára, a helyi, térségi vezető szerepre való törekvés. Történelmi folytonosságból következőnek, megszenvedett és megérdemelt szerzett jogoknak tekintették és tekintik gazdasági-közigazgatási irányító szerepük, városi keretek közötti tovább élését. Ezért pályáztak az újbóli várossá nyilvánításra. Ez a pályázat elérte célját, ugyanis a Köztársaság Elnöke 196/1992. (XII. 18.) KE. határozatával Polgár nagyközségnek 1993. január 1-jei hatállyal a városi címet adományozta. Ezzel az itt élő lakosság régi vágya teljesült.

A 2013. január 1-től hatályba lépett jogi szabályozás jelentős változásokat hozott mind az önkormányzati, mind a közigazgatás területén. A 2012. évi XCIII. tv. 2013. január 1-én hatályba lépett módosításával a megyei kormányhivatalok kirendeltségeiként járási hivatalok jöttek létre. Polgár, az előkészítő tárgyalások során minden lehetőséget kihasználva megpróbálta elérni, hogy a város ismét járási székhely legyen, mely nem járt eredménnyel.

3.1.1. A város demográfiai helyzete

Polgár város közelmúltját jellemzi, illetve jövőbeni lehetőségeinek meghatározását is megmutatja a lakosság számarányának az évenkénti statisztikája. Segít a jövőbeni feladatok és helyi társadalmi szükségletek megfogalmazásában a születési és halálozási adatok értékelése, valamint a beköltözők és elköltözők számának az elemzése.

Polgár lakosságának a száma majd minden korcsoportban változó tendenciát mutat. A népesség kormegoszlásának jövőbeni alakulása befolyásolja a munkaerő kínálatot és alapvetően meghatározza Polgár oktatására, szociális és egészségügyi hálózatára háruló feladatait. A csökkenő gyermekszámnak, a munkaképes korú lakosság csökkenő tendenciájának a megfordítása aktív várospolitikát tesz szükségessé. A migrációban kedvezőtlen a fiatal, képzett munkavállalók elvándorlása, amely egyrészt gyengíti a település munkaerő-potenciálját, másrészt hozzájárul a népesség fokozatos elöregedéséhez is. Ezért is fontos feladat a helyi szakképzett munkaerő itt tartása, foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése.

Az elmúlt öt évben a város lakosságszámában emelkedés figyelhető meg. A 2017. évi adatokhoz képest 121 fővel növekedett (jelenleg 8.168) a városban élők száma. Ez a kedvező tendencia egyedülálló a megyén belüli környékbeli települések lakosságszámának alakulásához képest.

Polgár állandó lakosság száma a (2016-2020) települési statisztikai adatok szerint:

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
születések	87	87	77	85	113
halálozások	110	127	99	126	102

Népesség életkora	Nő (fő)	Férfi (fő)	Összesen (fő)
100+	2	0	2
95-99	4	3	7
90-94	30	12	42
80-89	211	99	310
70-79	369	249	618
60-69	533	504	1037
19-59	2137	2400	4537
0-18	803	812	1615
Teljes népesség	4089	4079	8168

3.1.2. Regisztrált munkanélküliek

A munkanélküliségi mutató a településen az elmúlt 20 évben mindig az országos átlagérték felett alakult. Az emelkedő tendencia egyrészt a településen nagy számban élő hátrányos helyzetű csoportok, a romák és az alacsonyabb képzettséggel rendelkezők következménye.

Ebből eredően a város egyik legnagyobb gondja a munkanélküliség és az ezzel járó szociális problémák kezelése.

Az álláskeresők képzettség szerinti megoszlása Polgáron is rávilágít arra, hogy minél magasabb – és ha piacképes – végzettséggel rendelkezik valaki, annál könnyebben tud elhelyezkedni.

Településünkön a magas létszámú közfoglalkoztatás ellenére a munkanélküliség aránya a 2021. februári adatok szerint 10,26 %. A településen élő munkaképes korú népesség 5253 fő, álláskeresőként nyilvántartott 539 fő, melyből 279 fő volt jogosult valamely álláskeresői támogatásra, jellemzően az aktív korúak ellátására.

3.1.3. Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás rendszerét az elmúlt évek alatt jelentős átalakítás érte.

A közfoglalkoztatás rendszerében az alábbi programok nevesíthetőek: Startmunka Mintaprogramok, hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás, munkaerő piaci képzésben résztvevők. A Startmunka Mintaprogramokon belül megkülönböztetünk mezőgazdasági, helyi sajátosságra épülő és szociális közmunkaprogramot. A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás jellemzően intézményi szinten értendő, főleg irodai munka, településőri tevékenység, konyhai kisegítés, takarítói munkakörökben alkalmazzuk munkatársainkat.

A közfoglalkoztatás változó rendszerét leginkább a létszám adatok mutatják meg 2016-2020. évben:

2016.	337 fő
2017.	318 fő
2018.	216 fő
2019.	136 fő
2020.	124 fő

A közfoglalkoztatási pályázatok eredményessége nemcsak a bér és járulékaiknak lefinanszírozásában, hanem az ingatlanvagyon értékének növelésében is tetten érhető. Létrehoztunk telephelyeket, ún. közfoglalkoztatási bázisokat. Mezőgazdasági startmunkaprogram bázisai: Rákóczi u. 105., Móricz úti volt óvoda, pályázati úton megvásároltuk a Hajdú utcai volt „bikaistállót”. Fólia rendszert létesítettünk a városgondnokság telephelyén. Szociális programban telephelyet létesítettünk a Szabadság u. 1. sz. alatt, annak kerítését megújítottuk, szintén megújításra került a Bem utcai telephely kerítése.

A közmunkaprogramban való részvétel, valamint az általuk megtermelt javak elengedhetetlen részét képezik a települést érintő feladatok megvalósításában.

Önkormányzatunknak továbbra is célja a közfoglalkoztatás biztosítása, mely az érintettek körének szociális biztonságát és munkajövedelmet jelent, ugyanakkor jelentősen hozzájárul az önkormányzati feladatellátáshoz, valamint a gazdasági programban megfogalmazott célkitűzések megvalósításához.

3.1.4. Adópolitika

Az önkormányzat saját bevételeit növelik a helyi adókból származó bevételek (helyi iparüzési adó, magánszemélyek kommunális adója, tartózkodás utáni idegenforgalmi adó). A 2020. évig a gépjárműadó esetében a bevétel 40 %-a maradt az önkormányzatnál, melynek mind az eljárási feladatait, mind a bevételét a COVID-19 miatti kormányzati intézkedések felülírták. A helyi adónemekben belül az iparüzési adó a legmeghatározóbb adónem, amely az adóbevételek 85%-át teszi ki. A kommunális jellegű adók pedig a bevétel 7%-át. 2020. évtől jelentősen és

folyamatosan csökken a kommunális adó összege, első évben 9.000.-Ft-ról 7.000.-Ft-ra, majd 5.000.-Ft-ra. 2022. évtől pedig véglegesen a kivezetését tervezzük.

Az adóalanyok számában jelentősebb változás nem tapasztalható. Az iparüzési adóban az adóalanyok 46%-át gazdasági társaságok teszik ki, 38%-át egyéni vállalkozók, a maradék 16%-ot pedig az egyéb egyesületek, alapítványok, stb.

2016. évben került bevezetésre a mezőöri járulék, amelynek kivetése bevallás alapján történik és adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül.

Az önkormányzat elsődleges érdeke, hogy hozzájusson az őt megillető adóbevételekhez. A hátralékok kezelése egyre fontosabb és egyre nehezebb feladat. Bár az adófizetési morál jelentősen nem változott, de a hatékony és egyre eredményesebb végrehajtási tevékenységnek köszönhetően csökken a hátralék és ezáltal nő az önkormányzat bevétele.

3.1.5. Közszolgáltatás

A közszolgáltatások ellátásának szervezése, illetve minőségi fejlesztése során különös figyelemmel kell lenni arra, hogy az önkormányzat az egyes szolgáltatásokat a lehető legalkalmasabb szervezettel végeztesse (vagy maga lássa el), a gazdaságosság, a hatékonyság és az eredményesség követelményeit szem előtt tartva. A közszolgáltatások fejlesztéséhez történő anyagi fedezet biztosítása érdekében – a méltányosság figyelembevételével mellett – olyan ellenértéket kell a szolgáltatásokat igénybe vevők számára megállapítani, amelyek igazodnak a felmerült költségekhez és egyes meghatározott esetekben alapját képezhetik a minőségi fejlesztésnek is. A közszolgáltatások nyújtása során folyamatosan támaszkodni kell a szolgáltatási folyamatba épített belső ellenőrzés, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés által tett hatékonysági, gazdaságossági megállapításokra, valamint biztosítani kell a lakossági észrevételek figyelembevételének lehetőségét is a tervezett szolgáltatás-fejlesztések során.

A város hazai kapcsolatrendszerének fontos eleme a járáshoz tartozó településekkel való szoros együttműködés, egyes területeken közös feladatellátás.

- Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Társulás
- Debreceni Hulladék Közszolgáltató Nonprofit Kft.
- Térségi Temetkezési Vállalkozás (KORPUSZ Kft.)
- Hajdúkerületi és Bihari Víziközmű Szolgáltató Zrt.

3.1.6. Egészségügyi alap- és szakellátás

Az egészségügyi alapellátások keretében a háziorvosi, gyermekorvosi, fogorvosi körzet, védőnői szolgálat, iskola-egészségügyi és ügyeleti ellátás lakosság igényeihez igazodó színvonalas működtetéséről gondoskodik az önkormányzat. A járóbeteg szakellátás az egészségügyi szakellátások széles palettáját nyújtja az ellátási területéhez tartozó települések lakosai számára.

Az egészségügyi alapellátások – úgy, mint háziorvosi és fogászati ellátás, védőnői ellátás – a város lakosai számára biztosítottak, míg a járóbeteg szakellátás Polgár és vonzáskörzetében betöltött térségi szerepét bizonyítja.

Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészség alapvető emberi jog, ami teljes fizikai, lelki és társadalmi jólétet jelent, és nem egyszerűen a betegség vagy a fogyatékosság hiányát. Az egészséghez való jog tágabb értelmű, mint az egészségügyi ellátáshoz való jog. Nagy jelentőséggel bír az egészségügyi alapellátásról szóló törvény, mely újra definiálja az alapellátás céljait, feladatait az egyes alapellátás körébe

tartozó ellátások sajátosságait. Meghatározza az egészségügyi alapellátás prevenció feladatait. A törvény rögzíti a települési önkormányzatok feladatait is. A helyi állampolgárok a közszolgáltatások többségét – a fekvőbeteg ellátás kivételével - helyben elérik. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, a megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátó rendszerét.

A népesség egészségügyi helyzetére jellemző, hogy egyes népbetegségek, mint a magas vérnyomás, a szív- és érrendszeri elváltozások magas számban jelen vannak a településen. Az emésztőszervi és az anyagcsere betegségek aránya is magas. A háziorvosi egészségügyi statisztikák alapján megállapítható, hogy az ún. belgyógyászati megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban (magas vérnyomás, különböző szívbetegségek, anyagcsere-kórképek, cukorbetegség, rosszindulatú daganatok). A gyermekek esetében továbbra is az asztma az általános immunrendszer elváltozásai, valamint a táplálkozási és anyagcsere megbetegedések a legjellemzőbbek.

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek),
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

Minden háziorvosi állás betöltött.

A településen 2011. májusa óta sokszakmási térségi járóbeteg szakellátás működik. Az adatok azt mutatják, hogy a rendelkezésre álló szakorvosi óraszám kielégíti a lakosok szükséglet alapú járóbeteg szakellátási igényeit.

A járóbeteg szakellátások kihasználtságának vizsgálatát az intézmény folyamatosan végzi, felmérve a lakossági megbetegedésekből és azok jó szakmai ellátásából fakadó igényeket, a szükségleteknek megfelelő átcsoportosításokat hajtva végre.

A fogorvosi alapellátás területén 2 felnőtt körzet elégíti ki a lakossági szükségleteket. 3 körzeti védőnő a házi gyermekorvosokkal szoros együttműködésben végzi munkáját. Tevékenységükkel a terület egészét lefedik, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhetőek. Továbbá 1 iskolai-, ifjúság-egészségügyi védőnői szolgálat működik.

Az iskola- és ifjúság-egészségügyi szolgálat orvosi feladatait 1 főállású gyermekorvos látja el.

A területi ellátásért felelős kórház a Debreceni Egyetem Kenézy Gyula Egyetemi Kórház.

Prevenációs és szűrőprogramokhoz való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, továbbá a települési egészségügyi szűrések térítésmentesen és önkéntes bejelentkezés alapján a kerületi állampolgárok számára hozzáférhetőek. A rendszeres szűrések köre: a mammográfia, tüdőszűrő, látás-, hallás-, allergiaszűrés.

A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a szakorvosi ellátás biztosítja.

2018. évben a járóbeteg szakellátó intézet keretében működő Egészségfejlesztési Iroda lelki egészségfunkcióval bővült. Településünkön a prevenációs és szűrőprogramok szervezésének

hagyománya van. A programok az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták kialakítását célozzák a lakosság körében, főként a gyermekek, idősek, illetve a magas kockázatú célcsoportokra fókuszálva, együttműködve a Magyar Vöröskereszt Helyi Szervezetével.

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a fogorvosok végeznek az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

A mammográfiai szűrést a Népegészségügyi Osztály közösen szervezi az önkormányzattal, az önkormányzat térítésmentes autóbust és utaskísérőt biztosít a résztvevők számára.

Az egészségügyi szolgáltatókon kívül a városunkban működő Főnix Patika – 2007. évben az Év Patikája címet nyerte el – rendszeresen szervez szűréseket a lakosság részére. Az Élet Virága Egészségmegőrző Egyesület már 11. éve igyekszik az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, rehabilitációs tevékenység, egészségre nevelés, készségfejlesztés terén minél szélesebb körben ismertetni a helyi lakosságot. Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, bölcsődében és idősek klubjaiban megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatók minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

Kapcsolódás az egészségügyi közszolgáltatásokhoz

Havonta két alkalommal az önkormányzat épületében ügyfélfogadást tart a Mozgáskorlátozottak Egyesületének Hajdú-Bihar megyei szervezete, ezzel segítve az itt élő, mozgásukban korlátozott embereket.

2018. évtől a Látássérültek Észak-alföldi Regionális Egyesülete is fogadó óra megtartásának lehetőségét kérte az önkormányzattól. Önkormányzatunk örömmel adott helyt a kérésnek, és a hónap minden második szerdáján lehetősége nyílik a látássérült embereknek is konzultációra.

3.1.7. Szociális ellátás és szolgáltatások

A szociális ellátórendszer két bázisa az önkormányzati ellátórendszer a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló rendeleten keresztül, valamint a Polgári Szociális Szolgáltató Központ intézményben valósul meg.

A szociális rendelet és így az ellátások formái, azok mértéke, a jogosultak körének meghatározása folyamatos monitorozás alatt áll, így azokat a települési támogatási formákat tartalmazza, melyek igazodnak a törvényi kötelezéshez, valamint azoknak segít, akiknek helyben szüksége van rá. A jogosultságok megállapításának intézményrendszere (Humánfeladatok és ügyrendi bizottság, polgármester) jól működik. Továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk a jogszabályok maximális betartása mellett a személyes élethelyzetek megismerésére, hogy a támogatások a valóban rászorultakhoz jussanak el.

A Polgáron élő idősek száma közel 2000 fő, a nők létszáma ezen belül 1200 fő, melyből megállapítható, hogy magas az özvegyek, az egyedül élők aránya. Polgár Város Önkormányzata több, fontos dokumentum, a város jövőjét meghatározó koncepció elkészítésekor vizsgálta az időskorú lakosság helyzetét. Polgáron az idősek számának és arányának emelkedése, a lakosság kormegoszlásának jövőbeni alakulása befolyásolja a munkaerő kínálatot és alapvetően meghatározza a szociális és egészségügyi hálózatra háruló feladatokat. Polgár Város Önkormányzata évek óta kiemelt feladatának tekinti a helyi szintű idősbárát politika kialakítását, különös figyelemmel kezeli az idős lakossággal történő

együttműködést, az időskorú emberek életkörülményeit, az idősek aktivitásának megőrzését, a róluk való gondoskodást.

A kötelező szociális alapellátáson túl közfoglalkoztatás keretében 2013. év óta szociális segítséget biztosítunk az idősek számára, térítésmentesen. Jelenleg 9 fő látja el az idős korosztály gondozását, mely tartalmazza a vérnyomás-vércukormérést, lakókörnyezetének rendbetételét, bevásárlást, gyógyszerfelíratást, gyógyszerkiváltást, orvoshoz kísérést. A jelenlegi ellátotti létszám közel 60 fő. Hatalmas az igény erre a szolgáltatási formára is, hiszen egyre több az idős, egyedülálló városunkban. A tevékenységet közfoglalkoztatás keretében végezzük, azonban a munkához szükséges eszközök (vércukormérő, vérnyomásmérő, tesztcsik, lándzsa, fertőtlenítő stb.) saját forrásból kerülnek beszerzésre.

Önként vállalt feladataink: házi segítségnyújtás szolgáltatási díjának támogatása, a térítési díj 50 %-át támogatásként nyújtjuk az erre rászorulóknak. A szociális étkeztetés támogatása azon személyek részére, akik ezt a szolgáltatást az önkormányzat fenntartásában lévő Szociális Konyhán igénybe veszik, részükre 100.-Ft/adag támogatást nyújtunk jövedelemtől függően. Önként vállalt feladatunk a 2016. évben bevezetett lakókörnyezet rendezettsége szolgáltatási díj támogatása is, mellyel azon idős lakosok részére nyújtunk segítséget, akik családjuktól ezt a támogatást nem kapják meg.

Szintén önként vállalt feladatként a településről távol tanuló 20 fő középiskolás részére bérlettámogatást biztosítunk. Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjat átlagban 40 fő részére juttatunk 7000.-Ft/fő összegben.

Vissza nem térítendő lakáscélú támogatással, évi közel 20.000.000.-Ft összeggel segítjük a Polgáron letelepedni szándékozókat.

Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Polgár Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltató Központjának intézményegységeként működik, a feladatát Polgár város közigazgatási területén végzi, mint önálló szakmai egység. Települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat szakmai egysége látja el az általános segítő feladatokat a kiskorú és a felnőtt lakosság körében, különös tekintettel a veszélyeztetettség feltárására, valamint annak megszüntetésére.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások önkéntesen, személyesen, térítésmentesen vehetők igénybe. Működése nem hatósági, hanem szolgáltató jellegű. Az együttműködés elvére épül, igyekezve ezzel megelőzni a hatósági intézkedést. A segítségnyújtás főbb formái között az információnyújtás, tanácsadás, ügyintézés, segítő beszélgetés, mentális gondozás, életviteli tanácsadás szerepel.

A szolgálatok és a központok feladatmegosztása mellett, a szakmai munka során a családsegítő- és gyermekjóléti szolgáltatás rendszerszemléletben történő egyesülése valósult meg, amely a gyakorlatban a családokban felmerülő összes szociális probléma egységes szemléletben történő vizsgálatát követeli meg. Ennek megfelelően, egy családot egy családsegítő gondoz, akinek a család minden tagjával kapcsolatos nehézségekre, problémákra rálátása van, így komplex segítő tevékenységet képes folytatni.

A gondozási folyamat a gyermekjóléti alapellátás keretein belül valósult meg, ahol a szülő, a gyermek, és a családsegítő közös megállapodás mentén dolgozott a jelzett, vagy szülő által észlelt veszélyeztetettség megszüntetésén. Ezen felül részt vettek a gyermekvédelmi

gondoskodás keretébe tartozó, hatósági intézkedés alatt álló gyermekekkel és családjukkal kapcsolatosan a család- és gyermekjóléti központ által meghatározott feladatok ellátásában is. A gyermekvédelmi törvény céljának megfelelően, igyekeztek a gondozási tevékenységet igénylő esetekben, az önkéntes együttműködést vállaló családoknak az alapellátásban, együttműködési megállapodással történő gondozási formában segítséget nyújtani. A családsegítők megállapodás alapján, tanácsadással vagy egyszeri találkozással segítik a rászoruló személyeket.

3.1.8. Köznevelés

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosulása kapcsán, 2013. január 1-től az óvodai nevelés kivételével, az állam gondoskodik a köznevelési alapfeladatok ellátásáról. A Hajdúböszörményi Tankerület látja el a Polgári Vásárhelyi Pál Általános Iskola fenntartását. A törvény rendelkezése szerint elkülönült a fenntartási és a működtetési feladat, mely utóbbit a konyha üzemeltetésével együtt a Városgondnokság lát el. A Berettyóújfalui Szakképzési Centrum fenntartója és működtetője a József Attila Szakképző Iskolának. Sajnos mindkét oktatási intézményben a tanulói létszám évről-évre csökkenő tendenciát mutat.

Tanév	Polgári Vásárhelyi Pál Általános iskola tanulói létszám (fő)	BSZC József Attila Szakképző Iskola tanuló létszám (fő)
2015/2016	543	286
2016/2017	525	300
2017/2018	482	254
2018/2019	477	249
2019/2020	419	206

A városban három köznevelési intézmény: egy önkormányzati fenntartású óvoda, egy állami fenntartásban lévő általános iskola és egy állami fenntartású középiskola biztosítja a feladatellátást.

3.2. Az önkormányzat intézményrendszere

- Polgári Polgármesteri Hivatal
- Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár
- Napsugár Óvoda és Bölcsőde
- Polgári Szociális Központ
- Városgondnokság.

3.2.1. Polgári Polgármesteri Hivatal

Az önkormányzati feladatok ellátásában jelentős szerepet kap a Polgármesteri Hivatal. A Polgármesteri Hivatal önálló jogi személy, egységes, belső szervezeti tagozódását (az SZMSZ-ben); beralapját, létszámát a (kötségvetésben) a Képviselő-testület állapítja meg. Önálló felügyeleti, irányítási, hatósági jogkört gyakorol, önállóan gazdálkodó, teljes jogkörrel rendelkező költségvetési szerv.

A Polgármesteri Hivatal alaptevékenységként ellátja:

- az önkormányzat működésével, valamint az államigazgatási ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat,

- ezen belül a Polgármesteri Hivatal alapvető feladata a hatályos jogszabályokban foglalt feladat- és hatásköri jegyzék szerinti tevékenység ellátása, az azzal kapcsolatos jogi, szervezési, gazdálkodási, végrehajtási, ellenőrzési és nyilvántartási tennivalók végzése,
- a Polgármesteri Hivatal segíti a Képviselő-testület és bizottságai munkáját, feladata a döntések szakmai előkészítése, valamint a döntések végrehajtásának szervezése.

A Polgármesteri Hivatal a további feladatokat a szervezeti tagozódásának megfelelően látja el.

3.2.2. Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár

A város kulturális szolgáltatása körében: a nyilvános könyvtári ellátás biztosítására, filmszínház előadó-művészeti szervezet támogatására, a kulturális örökség helyi védelmére, a helyi közművelődési tevékenység támogatása megvalósítására az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár szolgál.

Az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár integrált intézményként látja el a kultúraközvetítő feladatát. Munkáját a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény alapján végzi.

Az Ady Endre Művelődési Központ és Könyvtár számos programot rendez meg, és lehetőséget ad különböző szervezeteknek rendezvényeik lebonyolítására, működését nagyban segítik a közfoglalkoztatott munkatársak.

Az intézmény otthont ad állandó, és időszakos kiállításoknak. Megrendezésre kerülnek bálók, könyvbemutatók, évfordulók, konferenciák, céges rendezvények egészségmegőrző programok, egyéb rendezvények.

Az intézményben különböző amatőr művészeti és alkotó csoportok működnek. Nagy hangsúlyt kap a kulturális értékek ápolása, megőrzése, megismertetése, e területek színvonalas bemutatása. A művelődési ház a városi rendezvények egy részének hangosítását az A&V Kom. Bt - vel való szerződés alapján végzi.

Az identitást erősítő, hagyományörző programok, fesztiválok és ünnepek megrendezésére a 2020-2025 közötti időszakban is pályázati források igénybevételeivel kiemelt figyelmet kell fordítani.

A Polgári Városi Könyvtár fő feladatának tekinti, hogy gyűjteménye és szolgáltatásai révén minél kedvezőbb feltételeket biztosítson használói számára a magyar és az egyetemes kultúra értékeinek megerősítéséhez, a folyamatos önművelődéshez. Információs háttérrel nyújtson az állampolgári tájékozódáshoz, a közügyek intézéséhez, a közhasznú ismeretek szerzéséhez. Elősegítse a város történetének, kulturális, néprajzi hagyományainak, természeti értékeinek, gazdasági és társadalmi folyamatainak kutatását és bemutatását. Helyet biztosítson a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló rendezvényeknek, civil szervezeteknek és hozzájáruljon a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének növeléséhez.

3.2.3. Napsugár Óvoda és Bölcsőde

2013. január 1-jétől az oktatáspolitikai változások következtében az önkormányzati feladatellátás jelentős mértékben megváltozott. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nktv.) 74. § (1) bekezdése értelmében az állam – az óvodai ellátás kivételével – gondoskodik a köznevelési feladatok ellátásáról.

A köznevelési feladatellátás területén az önkormányzat fő feladata az óvodai ellátás biztosítása, valamint az óvodai elhelyezés iránt jelentkező igény kielégítése.

A kötelező köznevelési feladatellátás biztosítása területén továbbra is a demográfiai előrejelzésekhez igazodó szemléletre van szükség. Az eddig megszokott szakmai színvonal megtartása érdekében a legoptimálisabb feltételrendszer biztosítására kell törekedni annak érdekében, hogy a köznevelés területén nyújtott feladatellátás a helyi társadalom igényeihez alkalmazkodva, az érintett célcsoport számára jó minőségben legyen elérhető városunkban.

A Napsugár Óvoda és Bölcsőde intézménye 1 székhely óvodát, két épületegységgel és 1 telephelyet foglal magában. A székhely óvoda a Bessenyei úton 8 óvodai-, 1 bölcsődei csoporttal, a Móra úti telephely óvoda, 3 óvodai csoporttal működik.

Az intézmény pedagógiai munkájában változatlanul az igényességre kell törekedni, továbbra is megőrizni az eddig kialakított értékeiket, az általuk elfogadott alapelvek szerint dolgozunk. A fejlődést, a korszerű óvodapedagógusi szemléletmódot támogatva. Jelen van a városban a gyermekek más település intézményébe való elvitele. E probléma kezelése, megoldása a következő években is a feladatok közé tartozik.

Nevelési év	Óvodáskorú gyermekek száma	Óvodában maradt iskoláskorú gyermekek száma	Gyermeklétszám október 1-jén	Csoportok száma	átlag csoportlétszám	Nem Polgárra jár
2015/2016	248	32	246	9	27	34
2016/2017	257	29	253	9	28	33
2017/2018	263	38	255	9	28	46
2018/2019	271	32	244	9	28	59
2019/2020	284	47	267	11	24	64
2020/2021	292	32	252	11	23	72

3.2.4. Polgári Szociális Központ

Polgár Város Önkormányzata Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 8) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a településen kötelezően ellátandó, személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekvédelmi feladatainak ellátása érdekében létrehozta a Polgári Szociális Központot, mely a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. alapján, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján végzi feladatát.

A településen élők részére a Polgári Szociális Központ a szociális biztonság megteremtését és megőrzését, a személyes gondoskodás igénybevitelének lehetőségét biztosítja. A szolgáltatást igénybevevő szükségleteit, egészségi-, szociális és pszichés állapotát is figyelembe kell vennie, nagy gondot fordítva arra, hogy az igénybevevő személyes szabadsága a lehető legteljesebb mértékben érvényre jusson.

Polgár Város Önkormányzata a szociálisan rászorultak részére kötelezően ellátandó feladatkörében szociális alapszolgáltatásként ellátja az idősek, demens betegek nappali ellátását, a szociálisan rászorultak étkeztetését, a házi segítségnyújtást és a családsegítést. Nem kötelezően ellátandó feladatkörében támogató szolgáltatást biztosít a fogyatékos személyek részére. A gyermekjóléti szolgálat keretében biztosítja a gyermekvédelmi feladatok ellátását.

A gondozás egy olyan összetett tevékenység, melynek célja a gondozás elemeinek együtt alkalmazása a gondozottak egyéni sajátosságainak és igényeinek figyelembe vételével.

A gondozás célja: a családi gondoskodás kiegészítése, a gondoskodás minőségének javítása, vagy a hiányzó családi gondoskodás pótlása. Az ellátott vagy a kliens fejlődésének elősegítése, szociális helyzetének javítása, kulturált körülmények közé juttatása útján, továbbá egyedüllétének megszüntetése, a tétlenséggel járó káros hatások megelőzése, valamint egészségi és higiénés viszonyok javítása révén igyekszik elérni.

Összességében megállapítható, hogy Polgár Város Önkormányzata kiemelt feladatként kezeli a településen élő idős, nehéz helyzetben lévő, segítségre szoruló beteg emberek sorsát. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a gyermekeket nevelő családokra, álláskeresőkre, az időskorú, az egészségügyi problémákkal küzdő, hátrányos helyzetű, nehéz szociális körülmények között élő lakosokra, szociális ellátással segíti az arra rászorulókat.

3.2.5. Városgondnokság

A településüzemeltetés az anyagi – műszaki és humán – közszolgáltatások, az azokhoz tartozó infrastruktúra és szervezeti rendszer, valamint a kapcsolódó szabályozás, a tervezés, irányítás és végrehajtás komplex, működő rendszere.

A településüzemeltetés célja a településen élő lakosság, valamint az ott működő intézmények, gazdálkodó szervezetek egyéni és közösségi közszolgáltatási szükségleteinek, igényeinek elvárható szintű folyamatos és zavartalan kielégítése, a települési komfortérzet elősegítése, erősítése, az élhető település feltételeinek megteremtése, a fenntarthatóság biztosítása.

Ezen célt a törvény által előírt kötelező feladatokon keresztül, illetve önként vállalt tevékenységek által teljesíti.

Polgár város városüzemeltetési feladatainak ellátását alaptevékenységként Polgár Város Önkormányzatának Városgondnoksága látja el. Ezen belül közterületek-parkok gondozása, kül-, és belterületi csapadékvíz csatorna karbantartása, nem közművel ellátott háztartási szennyvíz begyűjtése és elhelyezése, szálláshely szolgáltatás, kül-, és belterületi utak, hidak fenntartása. Lakás és nem lakáscélú ingatlan kezelése és karbantartása. Építőipari karbantartási munkák. Önkormányzati intézmények, épületek üzemeltetése, takarítási tevékenység. Éttermi, mozgó vendéglátás, iskolai, óvodai és szociális intézményi étkeztetés, munkahelyi étkeztetés, intézményen kívüli gyermekétkeztetés. Építményüzemeltetés.

A költségvetési szerv közfeladata: Lakás-, kommunális szolgáltatások igazgatása a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésben meghatározottak szerint, gyermekétkeztetés és szünidei gyermekétkeztetés biztosítása a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21. §, 21/A. § és 21/C. alapján, valamint szociális étkeztetési feladatok ellátása a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 62. § alapján.

3.3. Társadalmi kapcsolatok

Az önkormányzati feladatok megvalósítása során törekedni kell a jó kapcsolat, a partnerség kiépítésére az olyan szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, amelyek a közfeladat ellátásában részt vesznek, így a PÉTEGISZ Nonprofit Zrt, a Hajdúkerületi és Bihari Vízi-közmű Zrt, a Hajdúsági Hulladékgazdálkodási Kft, a Korpusz 93' Kft, a Polgári Csemete Szolgáltató Start Szociális Szövetkezet.

3.3.1. Civil szervezetek

Az önkormányzat fontosnak tartja a civil szervezetekkel való jó együttműködést. A városban több éve aktívan működő civil szervezetek működéséhez az önkormányzat évente támogatást biztosít. Jelenleg 8 szervezet működik a városban, - Magyar Vöröskereszt Hajdú-Bihar megyei Szervezete, Polgári Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Polgári Polgárőr Egyesület, Élet Virága Egészségvédő Egyesület, Polgári Őszi rózsza Nyugdíjas Egyesület, Polgáriak Polgár Város Közéletéért és Fejlődéséért Egyesület, Polgári Lokálpatrióta Mozgalom Egyesület, Polgári Roma Hagyományőrző Zene-és Tánc Egyesület- akik állandó résztvevői az önkormányzati rendezvényeknek.

A Polgár Városért Alapítvány működését is segíti az önkormányzat. Az alapítvány célja, hogy támogatást nyújtson a jó képességű és rászoruló gyermekek továbbtanulásához, hozzájárulhat a szociális, kulturális, oktatási, sport és művészeti intézmények létrehozásához, ezek működtetéséhez, anyagi és erkölcsi elismerésben részesítheti mindazokat, akik az alapítványi cél érdekében kiemelkedő tevékenységet fejtenek ki.

3.3.2. Sport szervezetek

A fiatalok egészséges életmódra nevelésében nagyon fontos szerepe van a sportegyesületeknek, így a Polgár Városi Sportegyesületnek, a FUKU-DO Sportegyesületnek és a Polgári Vízi Sportegyesületnek, akiknek a működését szintén támogatja az önkormányzat.

3.3.3. Egyházak

A Római Katolikus Egyházközség és a Polgári Református Egyházközség vezetőivel rendszeres a kapcsolat, folyamatosan egyeztetünk a város életét meghatározó fejlesztések előkészítésében és megvalósításában, együttműködünk közös városi rendezvények szervezésében.

3.3.4. Testvérvárosi kapcsolatok

Az elmúlt években tovább erősödött Tiszaújváros Önkormányzatával, intézményeivel és szervezeteivel a testvérvárosi kapcsolat. Megmutatkozik ez a kulturális- és sport rendezvényeken, a városnapokon, a testvérvárosi találkozók kulturális bemutatóján történő szereplésekben.

A határon túli testvérvárosi kapcsolatokból Nagykaroly várossal sikerült rendszeres együttműködést kialakítani. Kölcsönösen részt veszünk egymás városnapjainak rendezvényein, sport és kulturális programjain. Az oktatási intézmények is felvették a kapcsolatot a „Határon túl” programokban.

4. Általános célkitűzések

A Gazdasági Program legfontosabb célként a kötelezően ellátandó feladatok teljesítését, a fejlesztések finanszírozhatóságát, a pénzügyi stabilitást és a költségvetési egyensúly biztosítását fogalmazza meg.

A gazdasági program célja, hogy meghatározza az önkormányzat részére helyi szinten mindazon célkitűzéseket, feladatokat, - a megyei térségi koncepcióhoz illeszkedve - amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A Gazdasági Program további célja, hogy belátható időtávban a helyi közösség partnerségén, kooperációján és összefogásán alapulva, olyan lehetőségeket tárjon fel, amelyek megvalósításával Polgár város élhetőbbé válik.

Az önkormányzat elérte, hogy a települések versenyében és a térségi rivalizálásban Polgár megállja a helyét és ez további célja is marad annak érdekében, hogy ideális célponttá váljon mind a befektetők, mind pedig az idelátogatók számára. Polgár Város Gazdasági Programját a fenntarthatóság, a működőképesség, a következetesség, a hatékonyság és a rugalmasság alapelvei között tervezi megvalósítani, amelynek során biztosítja a nyilvánosságot, és az átláthatóságot.

Polgár Város Önkormányzata gazdasági programjának és stratégiájának meghatározásánál nyomon kell követni és figyelembe kell venni a nemzetközi és hazai szakpolitikai folyamatokat. A megalapozott és előrelátó döntések meghozatalához szükséges megismerni a környezetünkben zajló gazdasági-, társadalmi, területi-térségi és környezeti elképzeléseket. A fentiek érdekében egyrészt meg kell vizsgálni az Európai Unió gazdaságpolitikáját és annak irányait, valamint ismerni kell azon hazai dokumentumokat is, melyek a helyi gazdaságfejlesztés irányait befolyásolják.

Minden döntési javaslatot az elfogadott koncepciók, a jóváhagyott tervek alapján, a biztonságosan működtethető és pénzügyileg finanszírozható konstrukciók kidolgozása mellett kell előkészíteni és előterjeszteni.

A települési önkormányzat feladatai között nevesíti az MötV. a közbiztonság helyi feladatairól történő gondoskodást. A település közbiztonságát érintő feladatok ellátásában az önkormányzat alkalmazásában álló közterület-felügyelő és közfoglalkoztatotti státuszban lévő településőrök vesznek részt. A közbiztonsági háló működtetése az önkormányzat és helyi partnerei, a Rendőrség és Polgárőrség közösen végzett tevékenysége útján valósul meg.

A mindenkori gazdasági, pénzügyi és szabályozási keretek között biztosítani kell az önkormányzati intézmények működőképességének fenntartását, a kötelezettségvállalások teljesítését, a megkezdett beruházások, fejlesztések folytatását, illetve az új fejlesztések előkészítését. Ehhez valamennyi területen jól átgondolt, takarékos, a reális szükségletek felméréseivel történő tervezés szükséges.

4.1. A célkitűzések megvalósításának általános eszközzrendszere

A gazdasági programban meghatározott célok eléréséhez a képviselő-testületnek az alábbiakra kell koncentrálnia:

- a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására,
- a szükséges anyagi források és eszközök megteremtésére.

Az anyagi eszközök megteremtéséhez nem elegendő az évről-évre keletkező források (pl. állami támogatás, helyi bevételek) megléte, hanem szükség van:

- a pályázati lehetőségek felkutatására és kiaknázására,
- az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére,
- a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

A fejlesztések megvalósítása és a hatékony vagyongazdálkodás érdekében az Önkormányzat folyamatosan áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit,

valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát folyamatosan vizsgálja. Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő kihasználására, a felesleges vagyontárgyak hasznosítására.

Fontos megjegyezni, hogy a 2020-2025. közötti időszakra vonatkozó gazdasági program a koronavírus világjárvány okozta veszélyhelyzet idején készült. A járvány eddigi következményei és az önkormányzatokat érintő költségvetési elvonások miatt az önkormányzat pénzügyi mozgástere nagyban megváltozott, mely hatással lehet a programban meghatározott célkitűzések megvalósítására is.

5. A Gazdasági Program küldetése

5.1. A Gazdasági Program az önkormányzati feladatrendszerből kiindulva, a társadalmi, gazdasági folyamatok helyi eszközökkel, helyi és külső forrásokból megvalósítható irányadó programjait vázolja fel. A közös városi érdekek mellett kiállva, - a lokálpatrióta szemlélet és a településen belüli együttműködés erősítésével - a lehetőségekhez képest, a település valamennyi erőforrását mozgósítva készíti elő a program végrehajtását.

5.2. A logisztikai központ szerepköre Debrecen mellett elsősorban az M3-as és M35-ös autópályák csomópontjához közel fekvő Polgár logisztikai funkciói erősödhetnek.

5.3. Debrecen, és a szomszédos Tiszaújváros gazdasági és innovációs potenciálja kihasználásra vár. A megyeszékhely és a szomszédos ipari centrum kiemelkedő kutatási-fejlesztési tevékenysége jó alapot kínál a gazdaságában a tudásalapú, innovatív tevékenységek szerepének erősítéséhez. A program lehetőséget keres a vállalkozási aktivitás és a külföldi tőkebefektetések aránylag szerény jelenlétének növelésére a hosszútávon fenntartható környezetbarát gazdaság létrehozásának igényével.

5.4. A munkaképes korú lakosság képzettségi szintjének növelését elsősorban a szakképzésre és a felsőfokú képzésre támaszkodva lehet elérni. Ez a leghatékonyabban akkor segíti a fentebb megfogalmazott gazdasági fejlődést, ha a képzések a helyi gazdasági célok, illetve elsősorban az iparterületen megvalósított, vagy megvalósítani tervezett beruházási-, gazdasági tevékenységek jellegével vannak összhangban. A szegénység és társadalmi kirekesztés csökkentéséhez, valamint a munkaképes korú lakosság piacképes képzettségi szintjének növeléséhez szükséges szolgáltatási funkciók erősítése a gazdasági program fontos része.

5.5. A város energiafüggőségének csökkentése érdekében kiemelt cél a megújuló energiák széleskörű alkalmazhatóságának vizsgálata, ezek sorában a „zöld energiák” használatának elterjesztése, illetve az energiahatékonyság növelése. Polgár és térsége a Tiszamenti helyi/kistáji adottságainak és a lokális erőforrások intenzívebb hasznosítása megköveteli a lehetőségek minél pontosabb feltérképezését és kiaknázásuk olyan megtervezését, amivel a lehető legkevésbé sérülnek az érzékeny természeti tényezők.

5.6. Fontos az előállított mezőgazdasági terményeket feldolgozó ipar megerősödése a kistérségben. A térség természeti adottsága és az itt élő emberek földhöz való ragaszkodása a mezőgazdasági termelésre alapozott gazdaságfejlesztést teszi indokolttá. Az állattenyésztő telepek fejlesztését, a mezőgazdasági termékek további feldolgozását, a raktár kapacitások bővítését, valamint hűtőházak építését szükséges preferálni. Kitűzött célunk, hogy a mezőgazdaság és élelmiszeripar területén Polgár térségi térszervező centrum

jellege erősödjön, és az itt megvalósítani tervezett fejlesztések hosszú távon térségi multiplikátor jellegűvé váljanak.

- 5.7. Polgár népességmegtartó célkitűzését helyben biztosított foglalkoztatással és az abból szerzett munkajövedelemmel lehet befolyásolni. Ehhez az állami beavatkozás elkerülhetetlen. A kisebb falvakban – a Hajdúhátton, a Hortobágy mellékén, a Tisza-mentén – a szüleink és nagyszüleink által művelt mesterségek újraélesztése, a helyben megtermelt mezőgazdasági termékek feldolgozása, a ház körüli kisállattartás és a szerződött felvásárlás új rendszere, az ehhez kapcsolódó feldolgozó kisüzemek létrejötte mind hozzájárulhatnak a helyben maradás és boldogulás természetes igényéhez. A nagyobb településeken az ipari feldolgozóüzemek korszerűsítése, a szolgáltatói szektor erősítése, a nagyobb élőkörrel járó beruházások számának növelése szükséges.
- 5.8. A táj adottságait meg kell őrizni a következő generációk számára, ezért a térségben olyan ipari gazdasági, mezőgazdasági és ehhez kapcsolódó logisztikai rendszer kialakítása szükséges, amely több szempontból is fenntartható intelligens gazdálkodást valósít meg.
- 5.9. Polgár és térségi környezete gazdaságában hagyományosan kiemelkedő szerepet tölt be a mezőgazdaság. A térség felzárkóztatásának kulcseleme lehet Polgár térségi multiplikátor jellegének erősítése elsősorban a nemzetközileg versenyképes, egészséges élelmiszerek előállítására és feldolgozására terén.
- 5.10. Térségi szerepkörénél fogva Polgár városának fel kell készülni a magas minőségű élelmiszer feldolgozóipar helyi megtelepedésére, intelligens, környezetbarát alakítására, a minőségi helyi termékek előállításának és kereskedelmének ösztönzésével keresni kell a csatlakozási lehetőségeket az alakuló országos és megyei komplex rendszerekhez, a regionális és makró-regionális gazdasági csomópontokhoz.
- 5.11. A gazdasági program kiemelten fontos eleme marad a korábbi években megkezdett és sikeresen végrehajtott programelem, amely a szociálisan leszakadó csoportok felzárkóztatásának segítésére, az esélyegyenlőség javítására szolgáló személyi, tárgyi, infrastrukturális háttérfeltételek biztosítására, illetve a szociális gazdálkodás modellkísérletének beindítására és sikeres folytatására irányul.

6. Az önkormányzat költségvetése

A helyi önkormányzatok számára az éves gazdálkodás alapjait meghatározó jogi szabályozás jelentős változásokon ment keresztül az utóbbi években. Az önkormányzati finanszírozási rendszer a centralizáció és a kötöttség irányába mozdult el. Az adóerőképesség és az állami támogatások egyes elemeire vonatkozó szabályokat az adott évre vonatkozó költségvetési törvény határozza meg, ahol az állam által juttatott támogatásba az adóerőképességet figyelembe veszi. Számos pályázat támogatási intenzitás mértékét az adóerőképesség 1 főre jutó összege alapján határozza meg.

A helyi önkormányzatok központi költségvetési támogatását a feladatfinanszírozás rendszere határozza meg. A központi költségvetés a kötelezően ellátandó feladatok – a feladatot meghatározó jogszabályban megjelölt közszolgáltatási szintnek megfelelő - ellátását feladatalapú támogatással biztosítja, vagy ellátásához a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a lakosság szám alapján nyújt támogatást, mindezek mellett erőteljes célja a helyi önkormányzatok bevételi érdekeltiségének fenntartása.

A feladatfinanszírozási rendszer kialakítása mellett jelentős feladat-átrendeződések történtek, amelynek következtében a helyi önkormányzati szinten ellátott államigazgatási feladatok folyamatosan csökkennek, ugyanakkor a feladat-megszűnésekkel járó forráselvonások nem arányosan történnek, ami előnytelen helyzetbe hozza a helyi önkormányzatokat.

A Város évenkénti költségvetéseinek összeállítása kapcsán az egyik legfontosabb szempont a bevételek és kiadások közötti egyensúly megtartását biztosítani úgy, hogy a település intézményhálózata jól működjön, a nevelési, oktatási, illetve városüzemeltetési, közigazgatási, szociális szolgáltatást nyújtó intézmények működőképesek maradjanak, a szolgáltatások színvonala megfelelő legyen, lehetőség szerint emelkedjen.

A működtetés mellett fontos küldetése az önkormányzat döntéshozó szervének, a Képviselő-testületnek a város fejlődéséhez szükséges pénzügyi források megteremtése.

A beruházások megvalósításához elsődlegesen a központi költségvetési támogatások, illetve Európai Unió pályázatok nyújtotta lehetőségek kihasználására kell törekedni. Az Európai Unió támogatásokból Polgár az előző ciklusban kiválóan profitált, melyet a gazdasági program megvalósult programjai között bemutatunk.

Az önkormányzat gazdasági programjának megvalósíthatóságához szükséges külső források megszerzését alapvetően befolyásolják azok a stratégiák, melyeket az Európai Unió, a kormányzat és szervei készítettek, készítenek és melyekben a jövőbeni fejlesztési irányokat határozzák meg. A Gazdasági Program megalkotásakor az Európai Unió 2014-2020-ig tartó fejlesztési ciklusának utolsó évében vagyunk. A 2021-2027-es időszakra vonatkozó uniós fejlesztési dokumentumok még nem kerültek elfogadásra, az erre az időszakra vonatkozó EU-s költségvetés egyeztetése folyamatban van, melynek eredménye determinálja a 2021-2027-es időszakban Magyarország rendelkezésére álló uniós fejlesztési forrásokat.

A Kormány 2015-ben indította el a Modern Városok Programját, ahol 4000 milliárd forintból 23 –vidéki nagyvárosi -település valósíthatja meg elképzeléseit gazdasági, ipari, egészségügyi, oktatási, kulturális, sport és egyéb fejlesztések területén. A 2018-as önkormányzati választások előtt hirdette meg a kormány a Magyar Falu Programot, mely az 5000 fő alatti településeknek szól. A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) és a Modern Települések Fejlesztésért felelős kormánybiztos 2018. július 18-tól dolgozik azon, hogy az 5.000 fő feletti és 20.000 fő alatti települések számára dolgozzanak ki programokat az előző két, sikeres program mintájára „Magyar Kisvárosok Program” címmel. A program elkészítésébe a TÖOSZ 2020. januárjában az érintett települések vezetőivel munkacsoportokat és almunkacsoportokat hozott létre tématerületenként: lakhatás, közlekedés, megélhetés, versenyképesség, infrastruktúra, településkép, szociális és egészségügy, oktatás és sport, közigazgatás és kultúra, helyi adottságok, okosvárosok.

A pályázati források igénybevétele esetén lehetővé válhat a fejlesztések önerejének csökkentése, illetve kiváltása. A pályázati sikerek erősítéséhez szükséges, hogy a stratégiai tervezés tovább erősödjön. A kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket célszerű készíteni. A 2020-2025. évekre vonatkozó gazdasági programban tervezett fejlesztésekkel szemben támasztott elvárás továbbra is a költséghatékonyság, pénzügyi és funkcionális fenntarthatóság, a szolgáltatásnyújtás komplex rendszerébe való illeszkedés és a magasabb szintű stratégiai dokumentumokhoz való illeszkedés.

A fejlesztésekhez rendelkezhető saját források a felhalmozási jellegű bevételek, melyek főként a város használaton kívüli, feleslegessé vált vagyonelemeinek, ingatlanjainak értékesítéséből származnak.

A beruházások finanszírozásának másik fontos eleme a hitelfelvétel, amelyet az önkormányzat számlavezető pénzügyintézete és más hitelt nyújtó pénzügyintézetek megfelelő fedezet mellett biztosítanak a fejlesztésekhez.

Az önkormányzatok hitelképességének és kötelezettségvállalásának felső határát törvény szabályozta éveken keresztül. A hitelfelvételre vonatkozóan a 2011. évi stabilitási törvény szabályozza az önkormányzatok adósságot keletkeztető ügyleteit.

Továbbra sem tervezhető működési hiány a költségvetésben, az önkormányzatok működési célra csak naptári éven belül visszafizetésre kerülő likvid hitelt vehetnek fel. Továbbá az önkormányzat a likvid hitel kivételével, adósságot keletkeztető ügyletet érvényesen csak a Kormány előzetes hozzájárulásával köthet.

6.1. Költségvetés elemzés

6.1.1 Bevételek

2015 – 2020. időszak főbb költségvetési adatai (eFt)

Megnevezés	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év
Központi források (eredeti előirányzat)	511 621	461 473	480 573	498 536	515 808	636 900

A jelzett időszak adatai azt mutatják, hogy a települést megillető központi forrásból származó bevételek nem követik a központi bérintézkedések hatását. A következő években sem számolhatunk az állami normatív támogatásból és az átengedett bevételekből származó költségvetési bevétel növekedésével, kedvező esetben ez a jelenlegi szinten stabilizálódik, és nem csökken tovább.

Adóbevételek alakulása 2015-2020 (eFt)

Megnevezés	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év
Iparüzési adó	290 993	249 734	273 500	284 507	347 551	344 994
Magánszemélyek kommunális adó	20 747	20 618	20 328	21 955	19 857	15 851
Gépjármű adó	19 247	18 096	17 617	19 149	20 080	0

Az adóbevételek között legnagyobb jelentőségű az **iparüzési adó** bevételek alakulása. Az adóalanyok számában jelentős változás nem tapasztalható és az adóbevétel is viszonylag kiegyensúlyozottan alakult az elmúlt években, bár ez korántsem az adófizetési morál javulásával, hanem az adóhatóság által indított végrehajtási cselekmények hatékonyságával indokolható.

A **kommunális adó** tekintetében 2011. évben a 12 000 Ft-ról 9 000 Ft-ra történő adómérték-csökkentést követően egy viszonylag kiegyensúlyozott adóbevétellel számolhattunk ezen adónem tekintetében. Azonban az adónem kivetésével, a helyi rendelet megalkotásával nem sikerült arányos és igazságos adóztatási gyakorlatot megvalósítani, így - a lakossági elvárások és a költségvetés bevételi szükségleteinek figyelembe vételével - az adónem folyamatos csökkentését kezdtük meg, így 2020. évben 7 000 Ft-ra, majd 2021. évben 5.000 Ft-ra csökkent, majd 2022. évben Polgáron teljes kivezetésre kerül ez az adónem.

A **gépjármű adóbevétel** 2013. évig stabilan tervezhető volt, majd az addig 100 %-ban átengedett központi adóból már csupán 40 % illeti meg az önkormányzatot, 60 % pedig a központi költségvetést. 2020. évben a világvjárvány okán a Kormány elvonta az önkormányzatoktól ezt a bevételi forrást is, ezen kieső összeggel csökkenteni kellett a kiadások előirányzatát is.

Intézményi működési bevételek (eFt)

Megnevezés	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év
Intézményi működési bevételek	282 096	290 490	297 776	289 331	242 116	214 699

Az intézményi működési bevételek évenkénti alakulása mutatja a 2018. évi megtorpanást, majd a 2019. évi válság kezdetét, illetve a 2020. évi világvjárvány hatását.

6.1.2. Kiadások alakulása 2015 – 2020. években (eFt)

Megnevezés	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év
Működési kiadások	1 511 775	1 626 951	1 601 887	1 410 816	1 537 174	1 451 895
Felhalmozási kiadások	72 783	153 521	170 333	682 554	420 715	424 856
Finanszírozási kiadások	16 416	15 866	16 918	23 215	18 444	35 589
Mindösszesen	1 600 974	1 796 338	1 789 138	2 116 585	1 976 333	1 912 340

A kiadások évenkénti alakulását mutatja, hogy a bevételek nagyságrendje határozza meg a tervezhető kiadások mértékét. A fejlesztéseknél látható, hogy a 2016. évi benyújtott TOP-os pályázatok nagy része 2018. évben kapott támogatást.

Szociális kiadások alakulása 2015 – 2020. években (eFt)

Megnevezés	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év
Ellátottak pénzbeli juttatásai	61 510	38 263	57 738	54 175	46 126	42 222
Lakáshoz jutók támogatása	10 600	24 490	28 480	24 710	20 850	14 560

A költségvetés szociális kiadásainak legnagyobb tétele a települési támogatások. A segélyezésben részesülők létszámának a csökkenése a közfoglalkoztatási programokban résztvevők viszonylag magas számával van összefüggésben.

A települési támogatásban részesülők száma fokozatosan emelkedik, a kifizetett összeg a számítási szabályok változásával és a jogosultsági kritériumok módosulásával jelentős többletterhet jelentenek. A közszolgáltatások igénybevétele kapcsán keletkezett és meg nem fizetett közüzemi számlákat (vízdíj- és csatornadíj, hulladékszállítás díja, stb.) a támogatás terhére jóváírjuk.

Önkormányzatunk stratégiája a fiatalok elvándorlásának megakadályozása, a fiatalok letelepedése a városba, ennek érdekében a lakáshoz jutást támogatjuk minden évben.

6.2. Vagyongazdálkodás

A Képviselő-testület az önkormányzat vagyongazdálkodásának az Alaptörvényben, valamint a nemzeti vagyonról szóló törvényben meghatározott feladatait közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervekben rögzítette.

Az önkormányzat tulajdonát képező törzsvagyont képező ingatlanokkal úgy kell gazdálkodni, hogy azok a lehető legésszerűbben szolgálják az önkormányzati feladatok ellátását, a város polgárai életminőségének minél magasabb szinten tartását, lehetőség szerinti emelését. Az önkormányzati vagyont fejlesztés céljait - létrehozás, bővítés, felújítás - a Képviselő-testület döntései határozzák meg az éves költségvetési rendelet és a pályázati források nyújtotta lehetőségek figyelembe vételével.

A közszolgáltatások ellátásához a szükséges közmű-infrastruktúra, közúthálózat, közintézmények megfelelő szinten álljanak rendelkezésre. Az ingatlanok hasznosítása során figyelembe kell venni a helyi önkormányzatok kötelező közszolgáltatások biztosításának elsőbbségét. Ezen épületek állagmegővését, karbantartását folyamatosan el kell végezni, ennek érdekében legalább évente, de szükség esetén év közben is áttekintendő az ingatlanok állapota. Ütemezés alapján az évenkénti költségvetésben e célra tervezett összeg terhére a szükséges karbantartási munkálatok tervezése és végrehajtása. Az önkormányzatnak a tulajdonát képező ingatlan-és lakásgazdálkodási helyzetét rendszeresen át kell tekintenie.

Az ésszerű vagyongazdálkodás érdekében a törzsvagyon körébe nem tartozó forgalomképes önkormányzati tulajdonú ingatlanok esetében a felesleges kapacitások gazdaságos kihasználására kell törekedni. Ezek egy részére hosszú távon nincs szüksége az önkormányzatnak, ezért azok a vagyonrendelet előírásainak megfelelő módon értékesíthetők, értékbecsléssel meghatározott minimálisan elérendő eladási áron. A vagyonhasznosítás során a bevételsszerzés, illetve a kiadáscsökkentés mellett szem előtt kell tartani, hogy az ne eredményezzen vagyonfelélést.

Az ingatlaneladásból származó bevételeket lehetőleg olyan stratégiai ingatlanok megvásárlására, felújítására kell fordítani, amelyekre szükség van a jövőben.

A Fonyódligeten található üdülőingatlanok Polgár Város Önkormányzata mellett Tiszacsege és Egyek település a tulajdonosa. Az üdülő üzemeltetése nem kötelező önkormányzati feladat. Az ingatlan üzemeltetését a tulajdonos önkormányzatok látják el, 3 évenkénti váltásban,

jelenleg Egyek Község Önkormányzata végzi a feladatot. Hosszútávon egy tulajdonos elérése lenne célszerű. Az ingatlan korszerűsítésére, felújítására lenne szükség, azonban erre irányuló pályázati kiírás nincs, a tulajdonos önkormányzatoknál pedig nem áll rendelkezésre forrás a megvalósításhoz.

A Képviselő-testület döntése alapján a polgári strandfürdő hosszútávú bérbeadása történt meg 2021. június 15-étől kezdődően, 10 év határozott időtartamra, mely mindkét fél akaratával további 5 évre meghosszabbítható. A bérbeadás időtartama alatt a pályázati lehetőségek kihasználásával nyílhat lehetőség a strandfürdő korszerűsítésére, felújítására, bővítésére. A strandfürdő üzemeltetése nem kötelező önkormányzati feladat.

Az önkormányzat kötelező feladatainak ellátásához átmenetileg nem szükséges ingatlanok az elmúlt években a vagyონrendelet előírásainak megfelelő módon bérbeadásra kerültek, ezek voltak a Barankovics tér 7.sz, a Zólyom u. 5.sz. alatti ingatlanok, valamint az Anna-vendéglő. Amennyiben a bérbeadott ingatlanokhoz kapcsolódóan nem jelentkezik más önkormányzati szükséglet, úgy a bérleti időtartam lejártával a bérbevevő igényével összhangban a szerződések meghosszabbításra kerülnek. A bérbeadott ingatlanok egy részénél az épületfelújításokhoz kapcsolódóan elnyert pályázati források miatt már hosszabbításra kerültek a korábbi szerződések.

A helyiségek bérbevételi igénye legfőképpen a Polgármesteri Hivatal Gazdasági Szolgáltató része hasznosítása kapcsán jelentkezik, a pandémia-járvány keletkeztette veszélyhelyzet időszakában szünetel.

Az önkormányzat igény és szükséglet szerint gondoskodik a helyben munkát vállaló szakemberek szolgálati lakással történő ellátásáról. A szociális bérlakás céljából szolgáló ingatlanok többségében értékesítésre kerültek, az aránytalanul magas karbantartási költség és az ehhez viszonyítottan alacsony bérleti díj mellett nem indokolt ezen lakások körének bővítése.

A városunk népesség megtartó erejének növelése érdekében önkormányzatunk továbbra is megfelelő számú, olcsó építési telket biztosít a település több utcájában a helyben letelepedni szándékozó fiatalok számára lakás építéséhez.

Az első lakáshoz jutó fiatalokat lehetőségeinkhez mérten továbbra is vissza nem térítendő támogatással segíti az önkormányzat, melyhez a fedezetet a város éves költségvetésében a jelentkező szükségletekhez igazodóan az egyre szűkülő forrásokhoz igazodóan tud biztosítani önkormányzatunk.

Az önkormányzat térítés mentesen köteles ingatlant biztosítani a rendőrőrs elhelyezésére, illetve a Kormányhivatal helyi kirendeltségéhez tartozó kormányablak és egyéb járási hatósági feladatok ellátásához.

A településünkön meghatározó szerepet betöltő, helyi közösségi célt szolgáló civil szervezetek, mint a vöröskereszt, valamint a polgárőrség részére az önkormányzat biztosít helyiséget olyan ingatlanokban, amely önkormányzati feladat ellátási funkciót nem töltenek be, használaton kívüliek voltak.

A Polgár, Hősök útja 25. szám alatti ingatlan jelen elképzelések szerint a helyi értékek házaként kaphat funkciót, azonban ezt megelőzően az épület egésze jelentős nagyságrendű felújítást, karbantartást igényel.

A Polgár, Hősök útja 28. szám alatti (volt Öregek Napközi Otthona) telek a Polgáron új társasház építéséhez készült tervek megvalósításához rendelkezésre áll.

Használaton kívüli ingatlan a Polgár, Barankovics tér 2.sz. alatti épület, melyet a középfokú oktatási intézmény használt évtizedeken át, majd az elmúlt évben az önkormányzat részére visszaadta az üzemeltető, kihasználatlanság miatt. Az épület jelenlegi állapotában állagmegóvási feladatok elvégzését igényli. A hasznosítás célja egységes szociális intézmény kialakítása.

A Polgár, Dózsa György út 1.sz. alatti épület esetében jelenleg szociális alapfeladatok ellátását szolgálja. A jövőben az ingatlan vonatkozásában a Kormány tervéhez igazodóan állami támogatással a mini bölcsőde, illetve bölcsődei férőhely növelés érdekében funkcióváltás következhet be.

A sertéshízlalda épülete a pestisjárványt követően megüresedett, az ingatlan kihasználatlan, ezért 2021. évben hirdetés útján kerül értékesítésre.

A Polgár, Kiss Ernő u. 8.sz. alatti, régi orvosi rendelő épületében szociális célú hasznosítás valósulhat meg 2021-2022. években pályázati támogatás bevonásával.

A Mentőállomás épülete marad a továbbiakban is részben Országos Mentőszolgálati feladatellátást, részben orvosi alapellátási ügyeletet szolgáló ingatlan.

7. Fejlesztendő területek

7.1. Szociális ellátások

- I. Modern, egy épületbe integrált Szociális Központ létrehozása, megújult, kapacitásában bővített szociális alapszolgáltatások.
- II. A szociális alapszolgáltatást nyújtó intézményhez integrálva létrehozni a bentlakásos idősek otthona szakosított ellátási formát.

A társadalmi jelenségek, demográfiai folyamatok figyelembevételével került sor a stratégiai célkitűzések, célterületek, célcsoportok és a fejlesztési irányok, javaslatok meghatározására. Fokozott figyelmet igényelnek az időskorúak, nyugdíjasok, nyugdíjszerű ellátásban részesülők. Számukra a személyes gondoskodást nyújtó intézményi ellátások, valamint a széles körű önkormányzati önként vállalt támogatások nyújtanak hathatós segítséget. A gyermekek, fiatal felnőttek és családok segítése a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat kiemelt feladatát jelentik. Korábbi pályázati anyagban megfogalmazott intézményi elhelyezésre vonatkozó elképzelésünket továbbra is fenntartjuk, javasoltuk, hogy a Szociális Szolgáltató Központ székhelyéül a Polgár, Barankovics tér 2. sz. alatti, volt szakiskolai épület kerüljön megjelölésre, megvizsgálva a megvalósítás lehetőségét mind szakmai, mind műszaki, illetve finanszírozási oldaláról is. Célunk, a saját otthonában élő lakosság számára korszerű, a kor követelményeinek megfelelő nappali ellátás biztosítása. Ennek a koncepciónak két iránya lehetséges: infrastrukturális fejlesztés és új programok, modern projektek megvalósítása és bevezetése.

A szociális szolgáltatások mellett célszerű új, modern projektek alkalmazása is, mint az idős lakosság részére az időskori aktivitást biztosító programok bevezetése, demens nappali ellátás megvalósítása, a roma lakosság szocializációjának fejlesztése:

. A nappali ellátás az idősek és hozzátartozóik számára kiemelten fontos. Az enyhe, illetve középsúlyos demenciával küzdő idősödő emberek szociális biztonságának megőrzése érdekében szükséges létrehozni a demens nappali ellátást. A nappali ellátások tanácsadás, készségfejlesztés, háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás, étkeztetés, esetkezelés, felügyelet, gondozás, közösségi fejlesztés szolgáltatási elemeket biztosíthatják az

igénybevevők szükségleteit figyelembe véve. A házi segítségnyújtás alapszolgáltatással a 24 órás felügyeletet igénylő, valamint a hétfégi igénnyel is jelentkező ellátottak gondozása továbbra sem megoldott. Az idős emberek jellemzője, hogy ragaszkodnak megszokott környezetükhöz, lakóhelyükhöz és nem szívesen költöznek más városba akár családjukhoz, akár bentlakást nyújtó intézménybe. A lakossági szükségletek kielégítése, valamint a komplex ellátás minél tökéletesebb megvalósítása érdekében célszerű a bentlakásos intézményi elhelyezés létrehozása, mely növelhetné Polgár Város lakosságának megelégedettségét. A társadalmi és gazdasági változások egyre több olyan intézmény meglétét teszik szükségessé, amelyek a gondozást komplex módon valósítják meg.

Célkitűzésünk, hogy a szolgáltatás jelentős szerepet vállaljon az igénybevevők szociális helyzetének javításában, egészségük megőrzésében, jelenjen meg a közösségi folyamatok katalizátoraként.

Jogos igény az idősödő lakosság részéről, hogy elmagányosodása, romló egészségügyi állapota esetén az intézményi elhelyezés lehetőségét helyezze gondolkodása előterébe. Mivel a lakosság részéről továbbra is elvárás a szakosított ellátás megszervezése, így az erőforrásokat a megvalósítás finanszírozása céljából összpontosítani kell.

7.2. Lakossági kezdeményezések:

- a polgári üdülő 2 ütem beépítését és üzemeltetését érintő beadvány kapcsán szükséges megvizsgálni, az övezet különleges lakó- üdülő övezetbe történő átsorolását, melyet a tulajdonosok kezdeményeztek.

7.3. Rendeletek megújítása illetve rendeletalkotás:

7.3.1. tengelyterhelés korlátozás / behajtási engedély

7.3.2. A településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény módosításai következtében a településképi bejelentési eljárás kötelező esetkőre kibővül a rendeltetésmódosításokkal. A módosítás az Möt. előírásával összhangban a településképi ügyekben az önkormányzati hatósági jogkört a képviselő-testülethez telepíti, egyben lehetőséget biztosítva a hatáskör településképi rendeletben történő átruházására. Az átruházott hatáskörben hozott döntéssel szemben a képviselő-testülethez lehet fellebbezni.

Pontosításra kerül a településképi követelmények megsértése, valamint rendeltetésváltozás esetén a helyi építési szabályzatban foglalt megsértése esetén követendő eljárás. A módosítások hatályba lépésével – figyelemmel a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény előírásaira is – szükségessé válik a rendeletek felülvizsgálata és módosítása.

7.3.3 A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: Ht.) módosításai kapcsán a hulladékgazdálkodási tárgyú önkormányzati rendeletek kiegészítése szükséges a közterületen elhagyott hulladék felszámolásával kapcsolatos helyi intézkedések (felderítés, gyűjtés, szállítás, kezelés) meghatározásával. A törvényi indokolás szerint a felhatalmazás célja, hogy a települési önkormányzat minél hatékonyabban tudjon intézkedni az elhagyott hulladék felszámolása érdekében.

- A Ht. 61. § (25) bekezdése sajátos eljárásrendet (elhagyott hulladék felszámolása a területileg illetékes közszolgáltató útján, a hulladékgazdálkodási hatóság részére: bejelentési kötelezettség, a felszámolást igazoló magánokirat és a felmerült költségkimutatás megküldése) intézményesít a köztulajdonban álló, vagyis a nemzeti

vagyonkörbe tartozó ingatlanon elhagyott hulladék felszámolásával összefüggésben, amelyre az önkormányzati rendeleti szabályozásnál szükséges figyelemmel lenni. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48. §. (3) bekezdése alapján az önkormányzatnak a környezetvédelmi tárgyú rendeletének tervezetét véleményezésre meg kell küldenie a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálynak.

-A hulladékgazdálkodással, az elhagyott hulladék felszámolásával kapcsolatos szabályok megsértése esetén a hatósági eljárásra vonatkozó speciális szabályokat a Ht., a hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról szóló 271/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet, valamint a hulladékgazdálkodási hatóság kijelöléséről szóló 124/2021. (III. 12.) Korm. tartalmazzák. A megyében a hulladékgazdálkodási hatóság a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya (4024 Debrecen, Piac u. 42-48., kornyeztvedelem@hajdu.gov.hu).

-A Ht. 86. § (11) bekezdésében meghatározott közreműködő hatóság többek közt a jegyző, közterület-felügyelő, mezőőr, rendőr, a Ht. 61. §-a szerinti illegális hulladékelhagyás esetén hulladékgazdálkodási hatósági hatáskörében kell kiszabja a hulladékgazdálkodási bírságot helyszíni bírságként.

7.4. Közlekedés és úthálózat

7.4.1. Helyi közúti közlekedés

A közlekedési létesítmények tervezése és megvalósítása során az érvényes szakági előírások szerint kell eljárni, figyelemmel a várható forgalmi igényekre. Prioritásként kezelendő az emberi környezet védelme, beleértve a forgalombiztonságot, a zaj- és levegőszennyezés megfelelő szinten való tartását, ill. csökkentését, a táj- és természetvédelem követelményeit, valamint a területfejlesztő hatás optimális hasznosítását.

A város belterületi útjainak hossza 71,9 km, melynek 95%-a szilárd burkolattal ellátott. A még hiányzó 3,75 km kiépítetlen út megépítésére nem került sor, pályázati forrást nem tudott igénybe venni az önkormányzat. Évente csak a legszükségesebb karbantartási és felújítási munkákat tudta elvégezni saját forrásból. Belterületi utak vonatkozásában a rendelkezésre álló saját források felhasználásával tudta önkormányzati közútjait karbantartani, melyre évente 10-12 millió forintot fordított. Ez a beavatkozás csak az utak állagmegóvására volt elegendő.

Sajnos a közútjainkon keletkező úthibák évről évre újramegújítanak, mivel csak kátyúzással hatékonyan nem javíthatóak. Az igazi megoldást a nagyobb összefüggő felületi lezárások jelenthetik az alépítményi szerkezetek megerősítésével együtt. Az útpadka szakszerű megépítésével pedig a csapadékvíz elvezetés megoldása biztosítható.

7.5. Községi közlekedés

7.5.1. Közúti közlekedés:

Polgárt minden szomszédos községével szilárd burkolatú út közi össze, amelyen menetrend szerinti rendszeresen közlekedő autóbuszjáratok bonyolítják le a helyközi forgalmat. A közlekedési csomóponti jellegből adódóan, a három megyeközponttal és Budapesttel is jó az autóbuszos kapcsolat.

7.5.2. Kötőpályás közlekedés:

A város rendelkezik saját vasútállomással is. 1891-ben építették meg az Ohat-Pusztakócs-Polgár közötti szakaszát, ezt 1894-ben Tiszalök-Görögszállás irányába meghosszabbították. Ohatnál a Debrecen-Füzesabony, Görögszállásnál a Nyíregyháza-Miskolc közötti vonalhoz csatlakozik, de sajnos a szárnyvonal jelenleg nem üzemel.

7.5.3. Kerékpáros és gyalogos közlekedés:

A járdák állapotának javítása érdekében - a központi belterületet kivéve - nagyon sok tennivaló van. A szakszerű és hatékony kivitelezéshez járdaépítési programot kell kidolgozni, amiben rögzíteni kell többek között a prioritásokat, a járda műszaki specifikációit, a kivitelezés szakmai humánerőforrását. Nagy figyelmet kell fordítani a szintkülönbségek áthidalására, a vízelvezetések megoldására, és a használhatóságra. A meglévő járdahálózatot a rendelkezésre álló forrást felhasználva tartotta karban, újította fel az önkormányzat.

Kerékpárút hálózat fejlesztésre 2021. évben kerül sor, mely Polgár vasútállomás és a Tisza út tanyák csatlakozás között fog megépülni. (8,05 km hosszú új kerékpáros útvonal, ebből: önálló kerékpárút 2,22 km, kerékpársáv: 2,08 km, nyitott kerékpársáv/kerékpáros nyom: 3,75 km)

A kerékpárosok aránya, jelenléte meghatározó a város közlekedésében, ezt többek között az mutatja, hogy a helyben foglalkoztatottak mintegy 40%-a kerékpározik. A településen 2,2 km kiépített kerékpárút van.

7.5.4. Parkolás:

A város parkolóhelyekkel (más településekkel összehasonlítva) jól ellátott. A főbb úti célok közelében (üzletek, intézmények) megfelelő számú parkoló áll rendelkezésre, kevés kivételtől eltekintve rövid keresés után található szabad parkoló. A városi piacra jellemző, hogy a szükségeshez képest időnként kevésnek bizonyul a parkolóhelyek száma. Az új építésű szolgáltató létesítmények környezetében megépültek a parkolók. A központtól távolabb lévő parkolók kihasználtsága alacsony.

7.6. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A belterületi vízrendezés kifejezetten önkormányzati feladat és a települések felszíni vizeinek az elvezetésével foglalkozik. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése tartalmazza a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokat, melynek 11. pontja szerint az önkormányzat feladata a helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás.

A települések belterületén elvégzendő vízrendezési munkákat befolyásolják a települést jellemző körülmények, mint például a település szerkezete, vízhálózata, hidrológiai jellemzők, lejtési viszonyok, talajtani adottságok, stb. A település szerkezete, beépítettsége nagyban meghatározza a vízrendezési művek vonalvezetését, a nyílt vagy zárt rendszerű árkok, csatornák kialakítását.

A sűrűn lakott, burkolattal ellátott helyeken a zárt rendszerek szükségesek (bár számos hátrányt hordoznak), míg a laza - falusias vagy zöldövezetes településeken a nyílt, tájba illő vízelvezető árkok kialakítása javasolt.

Csapadékvíz elvezető rendszerünk rekonstrukciója rendkívüli mértékben indokolt, hiszen magánterületek és közterületek előntésének megakadályozása érdekében elengedhetetlen településüzemeltetési feladat. Ugyancsak kritikus hatása lehet az úthálózat állapotára, fenntartási kiadásaira.

Nagyon fontos éves szinten ütemezett formában elvégezni a zárt csapadécsatornák gépi magasnyomású mosatását, ugyanakkor a nyílt medrű árkok medertakarítását és kotrását. Ennek megfelelően csapadékvíz átemelő műtárgyainkat is (Tó u., Bem u., Rákóczi u.) rendszeresen karban kell tartani.

A meglévő hálózat karbantartását folyamatosan saját forrásból végzi az önkormányzat, illetve közmunkaprogram keretében. 2013. évben elkészültek az I. sz. vízgyűjtő terület (Polgár belterületének keleti, délkeleti részét foglalja magába a vízgyűjtő terület 152,3 ha) csapadékvíz elvezető csatornák felújítási tervei. A csatornák felújítását csak pályázati forrás igénybevételével tudja az önkormányzat megvalósítani.

7.7. Sport és turisztika

7.7.1. Polgár Városi Sportegyesület

Az egyesület labdarúgó szakosztálya a felnőtt együttes mellett utánpótlás korosztályos csapat felkészülését, versenyeztetését, szabadidős tevékenységének tartalmas eltöltését biztosítja az év minden időszakában.

A felnőtt csapat 2020. évben a megye II. osztályban kezdte a bajnokságot. Az egyesület legfőbb célkitűzései között szerepel, hogy a következő évben a felnőtt csapat kiharcolja a megyei I. osztályban való szereplés jogosultságát, illetve a tabellán az erős középmezőny között helyezkedjen el.

Az utánpótlás csapatok közül a Bozsik-egyesületi program keretében versenyeztetett labdarúgók viszonylag sikeresen vettek részt az őszi fesztiválokon, ugyanis tavasszal minden utánpótlás bajnokságot felfüggesztett az MLSZ a vírushelyzet miatt. A jövőben az utánpótlás csapatok terén is fő cél a technikai tudás és csapatszellem erősítése.

Az MLSZ TAO program keretén belül, illetve önkormányzati támogatással teljes felújításra került az öltöző épülete, valamint a labdarúgópályához automata locsoló rendszer került kiépítésre. 2021. évben a tervek között szerepel parkoló létesítése, az épülethez vezető járda felújítása, kerítésjavítás és zöldfelület fejlesztés.

7.8. Turizmus

7.8.1. Kemping

Városgondnokság által üzemeltetett Polgár, Fürdő u. 11.szám alatti Kempingben a meglévő faházakban 4 faházban összesen 8 szoba, melyben 20 férőhely van kialakítva (2 ágy), továbbá 30 db sátorhely van kialakítva. A fedett filagória alkalmas kisebb rendezvények megtartására. Az épületek, berendezés, közös terek (mosogató, főzőhely) stb. avult kialakításúak, felújításra, fejlesztésre szorulnak.

7.8.2.Fonyódligeti Üdülő

Az üdülőben meglévő tulajdonrészünket jelenleg az egyeki önkormányzat nevében az Egyek Szöghatár Nonprofit Kft üzemelteti. Az egyeki és tiszacsegei önkormányzattal közös tulajdonban lévő üdülő szezonban folyamatosan működtetve van. Néhány éve nagyobb karbantartási munkák történtek a létesítményekben, azonban ezzel együtt is mind a „kőházak” és faházak is avult műszaki állapotban vannak, halaszthatatlan a felújításuk és korszerűsítésük. A tulajdonos társakkal közös üzemeltetési megállapodáson túl, ki kell dolgozni az üdülő fejlesztési koncepcióját, esetlegesen vizsgálni szükséges annak értékesítését.

7.8.3. Egyéb szálláshelyek Polgáron

Outlet Hotel Polgár (Polgár, Hajdú u. 52.), 50 szoba, 102 ágyas négycsillagos szálloda.

Zöldelefánt Panzió (Polgár, Hősök u. 10) 17 szoba, 17 ágyas kialakítással, hosszútávú bérbeadással működik

Sóvágó Mihály (Polgár, Selypesköz 1/B.) 8 szoba, 16 ágyas magánszálláshely, elsősorban gyerekek nappali és ott alvós táboroztatása történik.

Park Vendégház (Polgár, Tiszai u. 7.) 5 szoba, 10 ágy, egyéb szálláshely, jelenleg bővítés alatt áll. Elsősorban munkásszállásként üzemel

Tulipános Vendégház (Polgár, Tiszai u. 23-25.) , 6 szoba, 8 ágy, egyéb szálláshely, mely a nagyméretű fedett, zárt terasz miatt rendezvénytartásra is alkalmas, az üzemeltető erre a célra is ki szokta adni.

Gargyi Sándor (Polgár, Rákóczi u. 51.) 2 szoba, 5 ágyas magánszállásként üzemel elsősorban hosszútávú szerződéssel.

Jónás János (Polgár, Hajdú u. 16.) 2 szoba, 8 ágyas magánszálláshely, illetve (Polgár, Lehel u. 4.) 5 szoba, 16 ágyas magánszálláshely.

A városban kevés szálláshely működik, folyamatos kereslet és érdeklődés tapasztalható a kiadó szálláshelyek irányában.

8. Konkrét rövid és középtávon tervezett beavatkozási területek és beruházások, projekttervek

8.1. Az elmúlt két évben megvalósult beruházások, lezárt pályázatok

A településfejlesztésnek alapvető korlátja a pénzügyi finanszírozás. Az utóbbi években kialakult konstrukciók alapján négy csoportra bonthatók a konstrukciók. Az uniós finanszírozású és saját beruházásban elnyert pályázatok, az uniós finanszírozású és kormányzati beruházások, a hazai költségvetésből és saját forrásból finanszírozott és tisztán önkormányzati fejlesztések.

Továbbra is fő irányelv, hogy amennyiben lehetséges a fejlesztésekhez pályázati forrást is vonjon be az Önkormányzat. Amennyiben pályázati forrás nem áll rendelkezésre és a fejlesztés nem halasztható, akkor önkormányzati forrásból kerülhetett megvalósításra például a Kárpát utca vagy a Zólyom u. járda építése.

Az önkormányzat által benyújtott pályázatok is igen szerteágazó területet ölelnek fel, melyek előkészítése, megvalósítása, elszámolása, utóellenőrzése a Hivatal feladata. Az uniós pályázattal rendszer egy igen bonyolult eljárás, más eljárást kell követni a különböző pályázati eljárások során (TOP, KEHOP, EFOP, Leader, VP, BM, ITM). Továbbá nagy figyelmet kell fordítani arra is, hogy a megvalósult pályázatok fenntarthatók legyenek, illetve ezen fenntartási idő alatt ne kerüljön sor pályázati elemek módosítására, azaz az eszközök és az épületek pályázat szerinti nem rendeltetésszerű használatára.

Az EKMO 3, a KEHOP-2.2.1-15-2015-00018 azonosítószámú projekt keretében Egyek, Nagyrábé, Görbeháza, valamint Polgár településeken megvalósítandó szennyvíztisztító telep és csatornahálózat fejlesztési feladatainak ellátására vonatkozóan az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft. mint konzorcium vezető bonyolítása mellett a FIDIC Sárga Könyv feltételei szerint megtörtént a projekt megvalósítása. 2019 évben kezdődött meg a projekt műszaki kivitelezése a vízjogi engedély módosításával, majd a létesítési engedély megszerzését követően a kiviteli tervdokumentáció készítésével, mely alapján Polgár tekintetében a szennyvíztisztító telep fejlesztését kivették a projektből és több ponton

módosította a kivitelező a hálózatbővítési és fejlesztési terveket is. Az Nemzeti Fejlesztési Programiroda mérnökszervezetének kiviteli terv elfogadását követően kezdődhetett meg a kivitelezési tevékenység 2019 év második felében. 2020 év végén a kivitelező készre jelentette a munkát, melyet a műszaki-átadás átvételi eljárást követően a mérnök át is vett. A város szennyvízelvezető hálózatának bővítése kapcsán 100%-os támogatottság mellett 923 936 907 Ft finanszírozással az alábbi főbb létesítmények valósulhattak meg, többek között gravitációs csatorna: 7.783 fm , nyomóvezeték 1.891 fm + 934 fm , házi bekötőcsatorna hossza 3.718,54 fm , nyomott csatorna 72,67 fm, bekötésre kerülő ingatlanok száma 489 db, ebből gravitációsan: 488 db, házi kisátemelő nyomottan 1 db, szennyvízátemelők szerelvényaknával 9 db, meglévő szennyvízátemelőkben szivattyú csere 5 db.

2019-ben két nagyobb Területi Operatív Projektes pályázatos beruházás bonyolítása került lefolytatásra és elszámolásra, melyek közül a helyi gazdaságfejlesztés (piacfejlesztés) a helyszíni ellenőrzése még nem történt meg.

A TOP-1.4.1-15 Óvoda kapacitásfejlesztési projekt kapcsán „Építsünk jövőt gyermekeinknek!” címmel a meglévő Bessenyei utcai központi óvoda kerülhetett bővítésre két új csoportszoba, parkoló és melegítőkonyha kialakítással, melyre a város 138.377.365 Ft támogatást kapott.

A TOP-1.1.3-15 Helyi Gazdaságfejlesztés projekt keretében „A piaci terület felújítása Polgáron, a helyi termelők piacra jutásának érdekében” elnevezésű projekt a városi piac és környezete került fejlesztésre és megújításra, melynek keretében fedett árusítóhely, új vizesblokk és térlefedés készülhetett, továbbá a felújításra és bővítésre kerülhettek a Báthory utcai közlekedési létesítmények, melyre a város 69 979 540 Ft támogatást kapott.

A TOP-3.2.1-15 önkormányzati épületek energetikai fejlesztése című pályázati felhívás kapcsán a Polgár, Fürdő u. 2. sz. és Fürdő u. 3. sz. alatti ingatlanok kerültek fejlesztésre. Az érintett épületek energiahatékonyság szempontjából avult szerkezetek kerültek fejlesztésre, mely projekt megvalósulásával az önkormányzati intézmény hatékonyabb energiahasználatát és racionálisabb energiagazdálkodását eredményezte. A fejlesztés során az épület külső határoló szerkezeteinek utólagos szigetelése, külső nyílászárók cseréje, fűtési rendszer korszerűsítése, napelemes rendszerek telepítése valósulhatott meg.

2019 évben sikernek könyvelhető el, hogy Polgár Város Önkormányzata az Innovációs és Technológiai Minisztérium (továbbiakban: ITM) „Illegális hulladéklerakók felszámolása” című pályázatán elnyerte a maximális támogatást és meg tudta valósítani a KIEFO/14455/2019-ITM iktatószámú Támogatói Okiratában foglaltak szerint a város határában kialakult illegális hulladéklerakás felszámolását. 2019 év második felére a projekt megvalósítása, az elszámoláshoz szükséges szakmai beszámoló és pénzügyi elszámolás is megtörtént.

A Belügyminisztérium önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztésére kiírt költségvetési forrásból finanszírozott pályázata elutasításra került 2019 évben, ezért saját forrás és hitel felvétel mellett megvalósulhatott a Kárpát utca útfelújítása.

VP6-7.2.1.-7.4.1.2-16Külterületi helyi közutak fejlesztése, önkormányzati utak kezeléséhez, állapotjavításához, karbantartásához szükséges erő- és munkagépek beszerzése 42 985 452 Ft

VP6-7.2.1.-7.4.1.2-16 Közétkeztetés fejlesztése - szociális főzőkonyha épülete 21 566 984 Ft állami forrásból, 85%-os támogatottság és jelentős saját forrás biztosítása mellett valósulhatott meg.

LEADER - VP6-19.2.1-45-4-19 Községi tevékenységnek helyt adó épületek és területek fejlesztése pályázat keretében a temető emlékpark kialakítása és ravatalozó felújítása történhetett meg 10 000 000 Ft állami forrás biztosításával 85%-os támogatottsággal .

LEADER - VP6-19.2.1-45-4-19 Községi tevékenységnek helyt adó épületek és területek fejlesztése (urnafal építése) 60%-os támogatás mellett 8 957 502 Ft

8.2. Jelenleg bonyolítás alatt lévő önkormányzati fejlesztések

A TOP-3.1.1-15-HB1-2016-00004 azonosítójú projekt keretében „Fenntartható települési közlekedésfejlesztés Polgáron” címmel Polgár vasútállomás és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megye megyehatár között került volna létesítésre kerékpárút és kerékpárosnyom összesen 8,74 km hosszúságban egy műtárgyépítéssel. A 2016 évi pályázati dokumentáció tervezése alapján a projekt 400.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatást nyert el, míg ezen belül az építéshez kapcsolódó költségek nettó 278.980.630,- Ft összegben kerültek tervezésre. A kerékpárútra vonatkozó útépítési engedély 2019. március 29-én vált véglegessé, azonban az engedélyben több olyan kiegészítendő tervezői feladat került előírásra, mely újabb kiegészítő engedélyek meglétét írta elő az építéshez, többek között az erdészeti hatósági, a vízjogi engedélyezési, a híd külön kiviteli tervi engedélyezése, az elektromos és hírközlési hálózat kiváltás és áthelyezés tervezését és engedélyeztetését kellett még bonyolítani a közbeszerzési eljárás alatt és azt követően. A kiviteli tervdokumentáció szerinti tervezői költségvetés jelentős többlet-finanszírozást mutatott ugyan, azonban 2019 évben még arról született döntés, hogy a pályázatban meghatározottak szerinti tartalommal, teljes hosszában, indikátorcsökkentés nélkül kerüljön megvalósításra a beruházás fejlesztési célú hitelfelvétel mellett. 2020 év nyarán sikertelen közbeszerzés zárást követően azonban csökkenteni kellett a projekt műszaki tartalmát, mely alapján 893 méter hosszúságú kerékpárút szakasz nem épülne meg a Tiszai tanyák vége és a megyehatár közti szakasz. A módosított műszaki tartalomra vonatkozóan lebonyolításra került a nyílt közbeszerzés, a nyertes vállalkozással megkötésre került a kivitelezési szerződés, azonban a szerződés csak akkor lép hatályba, amennyiben a szükséges hitelfelvétel jóváhagyásra kerül.

BM pályázat keretében az Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések forrásból, 15.000 000 Ft állami támogatás mellett, 75%-os támogatással valósulhat meg az idei évben a Mátyás utca útfelújítása.

BMSK Zrt. bonyolítása kapcsán valósulhat meg egy Sportpark (fittnespark) építése, melyben több ízben helyszínmódosításra került sor, azonban 2020 év nyarán támogatási szerződés , majd ez év tavaszán a kivitelezési szerződés aláírásra került, így a városi sporttelepen az idei évben megépülhet a „sajáterős” eszközök tartalmazó modern sportpark, 100%-os támogatás mellett. (kb.: 17 mFt)

EFOP-1.5.3.16. Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben- kedvezményezett térségek projekt keretében a camping területén lévő létesítmények kerülhetnek fejlesztésre (konzorcium Hajdúnánással 500 mFt)

KEHOP-1.2.1.-18 Helyi klímastratégiák kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálási projekt van jelenleg megvalósítás alatt 14 229 080 Ft értékben 100%-os támogatás mellett.

TOP-4.3.1-16 pályázati kiírásra 2020 évben beadott pályázatunk a „Leromlott városi területek rehabilitációja Polgáron” címmel támogatásban részesült, melynek keretében a Polgár Kiss Ernő utcai volt orvosi rendelő épülete kerülne átalakításra szociális bérlakások rendeltetésre, illetve a város belterületén található a leromlott városrészekben az érintett utcák kerülhetnek felújításra vagy kaphatnak szilárd burkolatot csapadékvíz elvezetés kiépítése mellett, Bem, Toldi, Veres Péter és Hajnal utcák. A leromlott városi területrészen kerülne elhelyezésre egy új gyermekjátszóter is. A projekt még nem kezdhető meg, a támogató döntéssel szemben kifogással kellett élni a projekt áfa kezelése kapcsán, mely jelenleg elbírálás alatt van. A projekt pályázati kiírása alapján 100%-os támogatottságú.

8.3. Az önkormányzat középtávú fejlesztési tervei, projektjavaslatok

8.3.1. Közlekedésfejlesztés út és kerékpárút

- Polgár város úthálózatának korszerűsítése, felújítása, a szilárd burkolattal nem rendelkező utcák útépítésére (igényelt forrás kb. 500 mFt).
- Kerékpárút fejlesztése keretében a kerékpárút felújítása, a tervezett hálózatosodás érdekében a jelenleg megvalósítás alatt lévő projektből elmaradó 893 m további szakasz kiépítése, melyhez az engedélyes tervek rendelkezésre állnak (kb. 500 mFt)

8.3.2. Környezetvédelmi infrastrukturális fejlesztés

- a belvízkárok megelőzése érdekében a meglévő csapadékvízelvező rendszerek rekonstrukciója szükséges a már előkészített megvalósíthatósági tanulmány és vízjogi engedélyezési tervdokumentáció alapján (igényelt forrás kb. 400 mFt).
- Polgár ivóvízhálózatának rekonstrukciója és rehabilitációja szükséges (igényelt forrás kb. 4 000 mFt)
- Szennyvízcsatorna hálózat és telep bővítése, rekonstrukciója: az elmúlt évben nem történhetett meg a KEHOP projekt keretében a telep rekonstrukciója, azonban a meglévő avult műszaki állapotú szennyvíztelepi létesítmények rekonstrukciója elengedhetetlen. Az üdülő 2. ütem vezetékes szennyvízhálózattal történő ellátása tulajdonosi és környezeti igény, különösen azért is, mert nagy számban nem üdülési célra használják.
- Önkormányzati zöldhulladékgyűjtő és szelektáló telep létesítése (igényelt forrás kb. 100 mFt)

8.3.3. Oktatási és szociális alapszolgáltatás infrastruktúra fejlesztése

- Bentlakásos szociális otthon létrehozása (igényelt forrás kb. 600 mFt)
- Bölcsőde fejlesztés (igényelt forrás kb. 250 mFt)

8.3.4. Sport, kultúra és turizmusfejlesztés

- Zöld város kialakítása, játszótér, park, kalandpark, wifi pont kialakítása a város zöldparkjaiban ((igényelt forrás kb. 400 mFt)
- Szálláshely bővítését szolgáló kemping bővítése, korszerűsítése (igényelt forrás kb. 300 mFt)
- Többfunkciós városi sportcsarnok városi sportcsarnok létesítése (igényelt forrás kb. 1 000 mFt)
- Strandfürdő rekonstrukciója, új élmény és úszómedence kialakítása (igényelt forrás kb. 1 000 mFt)
- Helyi múzeum és értéktár kialakítása a „Polonkai házban (igényelt forrás kb. 250 mFt)

9. Vezetői összefoglaló

Polgár Város Önkormányzatának 2021-2025. évre szóló Gazdasági programja nem a korábban megszokott módon és nem az önkormányzati törvény által előírt időbeli ütemezéssel készült. A 2020 tavaszán bevezetett járványügyi intézkedések közepette a képviselő-testület hatásköreit a polgármester gyakorolhatta ugyan, így az általa elkészített és benyújtott Gazdasági Programot akár egyszemélyben el is fogadhatta volna, - az önkormányzatok jelentős részében ez így is történt – de a dokumentum jelentőségére tekintettel, annak végleges elfogadását a képviselő-testület döntéséhez kívántam kötni. A polgármesteri álláspontot a törvényességet felügyelő Kormányhivatal akceptálta, melynek figyelembevételével a Gazdasági Program végleges elfogadása a munkatervben a Képviselő-testület szeptemberi ülésére került átütemezésre.

A fenti körülmények figyelembevételével a gazdasági program készítésének koncepcióját, - az elkészítendő dokumentum struktúráját, illetve szerkezeti és tartalmi elemeit - egyeztetve a képviselőkkel polgármesteri hatáskörben november 26-án hozott döntéssel elfogadtam. A koncepcióra alapozva a gazdasági programot kidolgozó szakmai stáb - a jegyző irányításával, az irodavezetők szerepvállalásával és az önkormányzati intézményvezetők bevonásával - július végére elkészült a gazdasági program helyzetértékelő és problémafeltáró részének a véglegesítésével. A gazdasági program legjelentősebb fejezeteként pontosításra került a korábban összeállított fejlesztési tervtáblázat, amely a megyei önkormányzat ITP előkészítéséhez az elmúlt év végén adott konkrét beruházási projekteken alapult.

A gazdasági programban rögzített célkitűzések annak megvalósítási ütemezése nem választható el európai uniós pályázati folyamatoktól, különösen a 2021-2027 éves időszakra kidolgozás alatt lévő megyei Területfejlesztési Operatív Programoktól (TOP). A gazdasági program küldetése, hogy a következő évek önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó fejlesztéseket, a település közszolgáltatásait javító beruházásokat, a városüzemeltetés területén indokolt korszerűsítési szükségleteket rögzítse, a projekt javaslatokat meghatározza és a megalapozó tanulmányok elkészítésével segítse a pályázat készítő munkáját, amely következtében a kidolgozott terveket támogatási kérelem formájában becsatornázza az uniós pályázati rendszer megfelelő operatív programjaiba.

A gazdasági program végleges elfogadásának időbeni csúszása, - a COVID járvány korlátozó intézkedései, a gazdasági válság bizonytalanságai és az európai uniós pályázati rendszer felhívásainak elhúzódása miatt - megítélésem szerint hátrányt nem okoz, ugyanakkor a gazdasági program elfogadását követően, haladéktalanul meg kell kezdeni a konkrét pályázatok kidolgozását, a meghirdetés előtt álló - jellemzően még a társadalmi vita szakaszában lévő - pályázati felhívásokhoz való feltételes hozzárendelését. A projekt előkészítési feladatra, a pályázatok benyújtásához szükséges dokumentumok elkészítésére felkészült humán erőforrás, illetve jelentős pénzügyi források szükségesek, melyek részben a 2021. évi költségvetési rendeletben megtervezésre kerültek, illetve további anyagiak szükségessége esetén indokolt a pályázati folyamat további megerősítése. Természetesen törekszünk a jövőben is arra, hogy a pályázatok elkészítése kapcsán felmerülő költségek a pályázati támogatás terhére elszámolható projekt menedzsmenti feladatok teljesítése terhére kerüljenek elszámolásra. A Gazdasági Program 2021-2025 első szándékkal az önkormányzati feladatellátásban érintett intézmények fejlesztésére irányulnak, melyeket a 2021-2027 Integrált Településfejlesztési Program és a TOP plusz felhívás pályázati forrásiból lehetséges finanszírozni, ugyanakkor törekszünk a gazdasági szereplők, az állami feladatokat ellátó intézmények, a helyi vállalkozások, a civil és sportegyesületek fejlesztési igényeihez segítséget adni, illetve azoknak az önkormányzati fejlesztésekkel való összhangját komplementer hatásként megteremtteni.

Polgár, 2021. szeptember 8.

Tóth József polgármester